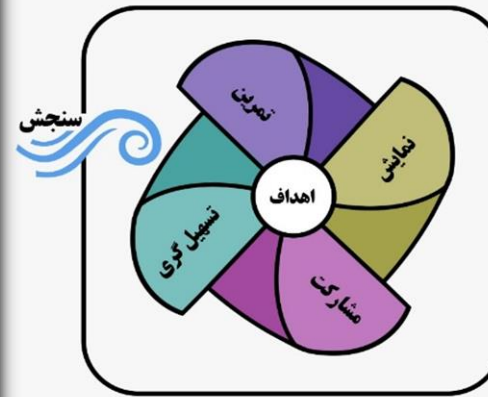

چگونه یک فعالییت سنجش آغازین کلاسی طراحی کنیم؟

طراحی و کاربرد سنجش های آغازین کلاسی در ۳ کام	
نام و نام خانوادگی (فردی/گروهی):	کلاس/موضوع:
پایه:	رشته:
تذوق درس:	درس/موضوع:
مدرسه:	استان:
منطقه/ناحیه:	شماره همراه:
گام اول (به کجا خواهیم رفت؟)	اهداف و مقاصد یادگیری (براساس برنامه درسی و راههای سلفی): .....
	معیارهای موفقیت (براساس اهداف و مقاصد یادگیری): .....
	دانش و مهارت های پیش نیاز برای ورود به درس جدید: .....
گام دوم (کجا هستیم؟)	بررسی وضعیت و شرایط ... طراحی و ایجاد فرصت های سنجش با انتخاب و اجرای تک یا چند ابزار با کمک مناسب (پایخ گزین ها، پاسخ سازها، عملکردها و ...).
	دانش که تکرار همه مهارت ها و رفتارهای هرچند اجتنابنا پیشین (تجربیات) به صورت تطبیقی
	برداشتهای نامرست احتمالی (سنجش تشخیصی)
	دانستههای دانش آموزان در رابطه با موضوع درس پیش رو
گام سوم (کجا می خواهیم برویم؟)	وضعیت رضایت بخش
	وضعیت نیازمند به تلاش بیشتر
	وضعیت نبر قابل قبول

دبیر خانه ملی راه بری سنجش یادگیری دانش آموزان متوسطه اول مستقر در اصفهان

تبیین جشنواره نوآوری با رویکرد سنجش آغازین

دبیر خانه ملی کیفیت بخشی به سنجش یادگیری دانش آموزان متوسطه اول

اهداف سنجش کلاسی (مک تای و فرارا، ۲۰۲۱، ترجمه نادعلی پور، ۱۴۰۰)

سنجش از یادگیری	سنجش برای یادگیری	
ارزشیابانه (تراکمی)	تکوینی	تشخیصی (آغازین)
<p>سنجش هایی که با هدف تعیین میزان تسلط یا شایستگی دانش آموزان بر اساس اهداف یادگیری مشخص شده، مورد استفاده قرار می گیرند. سنجش های ارزشیابانه معمولاً منجر به تعیین نمره یا رتبه می شوند. نکته: بعضی از مرییان، این سنجش را <u>سنجش تراکمی</u> می نامند. ما ترجیح می دهیم عبارت ارزشیابی را استفاده کنیم زیرا به شکل مستقیم تری هدف آن ها را توصیف می کند.</p>	<p>سنجش های پیوسته ای که به منظور بهبود یادگیری و عملکرد، به دانش آموزان و معلمان، بازخوردهای اثربخشی ارائه می دهند. سنجش های تکوینی می توانند شامل روش های رسمی (مثلاً آزمونک هفتگی) و غیررسمی (مثلاً مشاهده دانش آموز در حین کار) باشد. از آن جا که هدف اولیه سنجش تکوینی، رایبه بازخورد است، نباید برای آن رتبه در نظر گرفته شود.</p>	<p>سنجش هایی که پیش از آموزش جدید و با هدف بررسی تجربه و دانش قبلی دانش آموز، برداشت های نادرست احتمالی و علایق آن ها مورد استفاده قرار می گیرند. سنجش های تشخیصی (که به عنوان <u>سنجش آغازین</u> نیز شناخته می شود) اطلاعاتی برای کمک به برنامه ریزی معلم و هدایت آموزش تفاوت گرا که ممکن است مورد نیاز باشد، رایبه می دهند.</p>
<p>ابزارها و تکنیک ها: آزمون، امتحان نهایی، تکالیف عملکردی، پروژه نهایی، کار پوشه^۳</p>	<p>ابزارها و تکنیک ها: آزمونک، پرسشگری شفاهی، مشاهده، خلاصه سازی ها، بلند فکر کردن، کارت خروج، تمرین آمادگی، تضارب آراء^۲</p>	<p>ابزارها و تکنیک ها: پیش آزمون، ارزیابی مهارت ها، نظرسنجی، نمودار^۱ K-W-L</p>

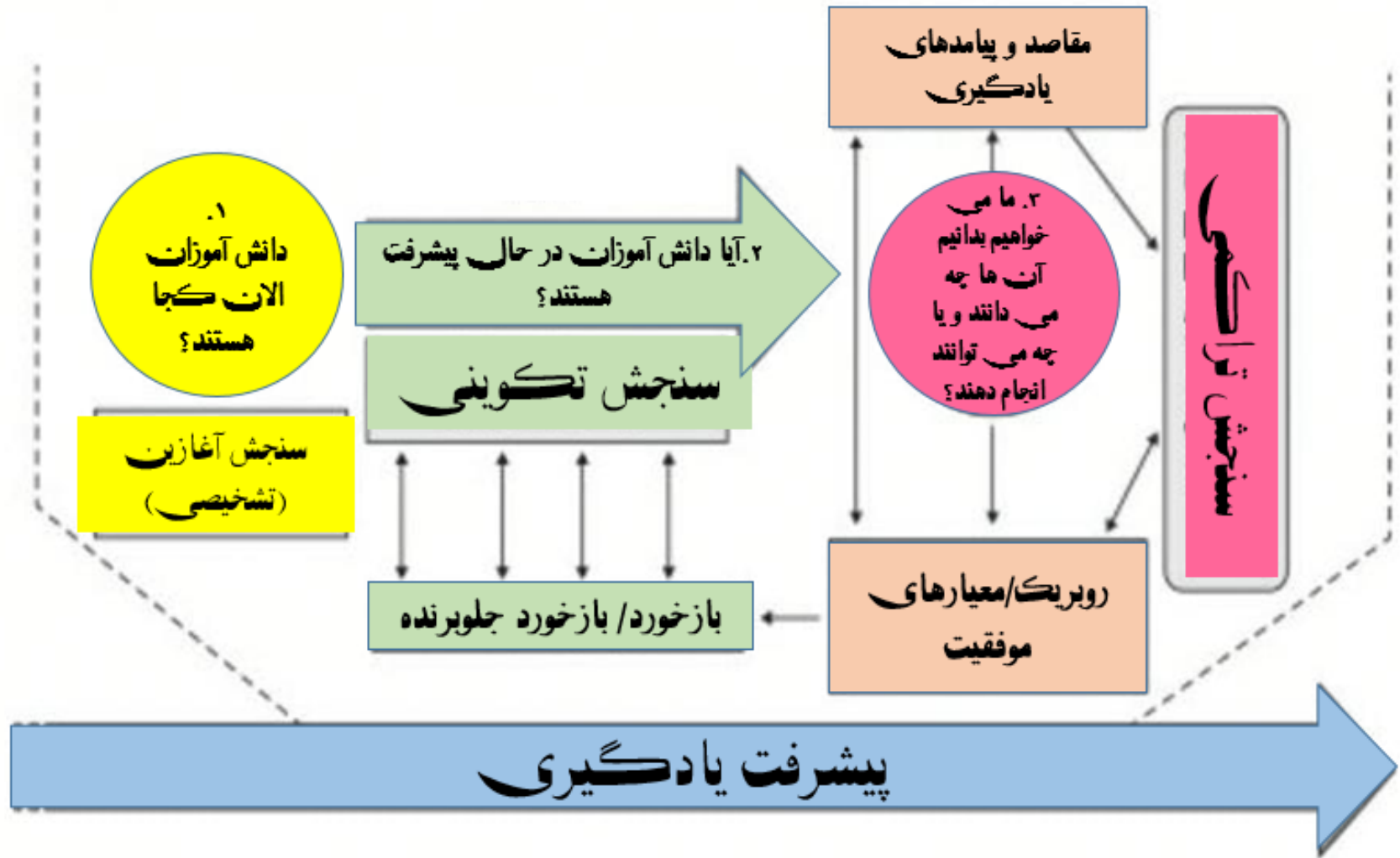

انواع سنجش از نظر زمان (مک میلان، ۲۰۱۸- سوزا، ۲۰۱۵- ترجمه نادعلی پور، ۱۴۰۰)

مدل برنامه ریزی سنجش، تدریس و یادگیری بر اساس ۳ سوال اصلی

(ریدمن، آلن و ریفرتسن، ۲۰۲۰ ترجمه نادعلی پور، ذکرته ۱۴۰۰)

• اهداف و مقاصد یادگیری (براساس برنامه درسی و راهنمای معلم):

.....۱

• معیارهای موفقیت (براساس اهداف و مقاصد یادگیری):

.....۱

.....۲

.....۳

۱. برای تعیین اهداف و مقاصد هر درس به کتاب راهنمای معلم مراجعه کنید.

۲. پس از استخراج اهداف و مقاصد درس به تکمیل دو قسمت گام اول پردازید.

۳. برای استخراج اهداف و مقاصد اینگونه عمل کنید

"ما در حال یادگیری.....هستیم."

۴. معیارهای موفقیت را بر اساس آنچه به عنوان هدف و مقصد یادگیری تعیین کرده اید و دانش آموز باید

بتواند پس از دریافت آموزش به آنها دست پیدا کند، به زبان دانش آموزی اینگونه بیان کنید:

"من می توانم....."

کار عملی شما معلم عزیز در گام اول

اهداف و مقاصد یادگیری و معیارهای موفقیت را بنویسید.

.....

.....

.....

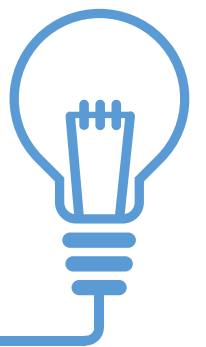
.....

گام دوم : طراحی فعالیت های سنجش آغازین

02

<p>• دانش و مهارت‌های پیش نیاز برای ورود به درس جدید:</p>		<p>گام دوم (کجا هستیم؟)</p>
<p>طراحی و ایجاد فرصت های سنجش با انتخاب و اجرای یک یا چند ابزار یا تکنیک مناسب (پاسخ‌گزینه‌ها، پاسخ‌سازها، عملکردی‌ها و ...)</p>	<p>بررسی وضعیت و شرایط ...</p>	
<p>به عنوان مثال: بکارگیری پرسش‌های پیگیر، ایجاد فرصت مباحثه، سوالات کوتاه پاسخ و انشایی، مشاهدات، خودسنجی‌ها، تکنیک کارت‌های ورودی، کارت‌های پاسخ، وایت‌بوردهای کوچک، چت‌آبشاری، به یاد می‌آورم که...، زمان انتظار یا زمان تفکر و...</p>	<p>دانش‌ها، نگرش‌ها، مهارت‌ها و رفتارهای هیجانی/اجتماعی پیشین (ترجیحا به صورت تلفیقی)</p>	
<p>به عنوان مثال: استفاده از سوالات چندگزینه‌ای، سوالات تشخیصی، سوالات محوری و زایشی، تکنیک مشت تا پنج انگشت، نظرسنجی‌ها، شست بالا/ شست پایین و.....</p>	<p>برداشته‌های نادرست احتمالی (سنجش تشخیصی)</p>	
<p>به عنوان مثال: بکارگیری پرسش‌ها و مباحثه‌های آغازگر، بارش فکری و.....</p>	<p>دانسته‌های دانش آموزان در رابطه با موضوع درس پیش رو</p>	

راهنمای اولیه برای استفاده از مثال های ارایه شده

در گام دوم و در بخش طراحی فعالیت های مربوط به حیطه "دانش ها، نگرش ها و مهارت ها" دو گونه سوال طراحی می شود:

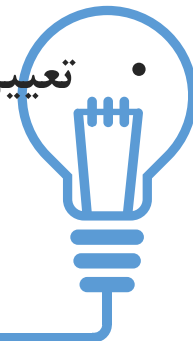
(1) گونه اول: سوالات دستیابی و استخراج دانش پیشین : این سوالات و فعالیت ها با رویکرد تلفیقی (دانش؛ مهارت و نگرش با هم) طراحی می شوند و مربوط به یادگیری های پیشین اند. یادگیری هایی که ممکن است در همین سال تحصیلی و در همین کتاب فعلی و یا در سنوات گذشته رخ داده باشند.

(2) سوالاتی که مستقیماً مرتبط با محتوای درس امروز (پیش رو) است و به منظور استخراج دانش احتمالی دانش آموز در رابطه با مفاهیم و مطالب این درس مطرح می شود.

سوالات نوع دوم با ستاره و رنگ سبز در تمامی مثال های پیشنهادی مشخص شده اند. اگر دانش آموزان به سوالات ستاره دار که مربوط به مبحث تدریس نشده درس امروز (پیش رو) هستند به خوبی پاسخ داده و نشان دهند که بر مطلب مورد نظر تا حدودی تسلط دارند، معلم آغاز به تدریس کرده و در حین تدریس از تجارب و دانسته های دانش آموزان استفاده و همچنین با در نظر گرفتن سطوح امادگی دانش آموزان فعالیت های تفاوت گرایی طراحی می کند.

تعیین وضعیت در گام سوم، با توجه به پاسخ دانش آموزان به سوالات مرتبط با دانش پیشین صورت می پذیرد.

Guskey(2018)

تعیین تکلیف وضعیت دانش ها، نگرش ها و مهارت های پیشین

دانش ها، نگرش ها
و مهارت ها
(ترجیحا بصورت تلفیقی)

01 الف) از خود پرسید دانش آموزان شما متناسب با مقاصد یادگیری و معیارهای موفقیت این درس که در گام اول مشخص کرده اید، چه مفاهیم، دانش، نگرش و مهارت هایی باید **داشته** باشند؟
ب) ******از خود پرسید دانش آموز شما در مورد **مفاهیم درس جدید** چه میزان اطلاعات دارد؟ **(خوداظهاری)**

در طراحی سنجش آغازین سعی کنید تا با بهره گیری از ابزارها و تکنیک های گوناگون متوجه شوید که دانش آموزانتان در مورد موضوع درس پیش رو چه میزانی از دانش، نگرش و مهارت به همراه دارند؟ (این کار به شما کمک می کند تا زمانتان را صرف تدریس مطالبی نکنید که دانش آموز از پیش می داند)

ابزار سنجش

تکنیک مناسب

انتخاب کنید

03 الف) به طراحی فعالیت های سنجشی پردازید که دانش آموز با پاسخ دادن به آنها بتواند به شما نشان دهد که در مورد **مفاهیم پیش نیاز** مرتبط با درس پیش رو، چه می داند، چگونه فکر می کند و یا چه می تواند انجام دهد.

ب) ****** به طراحی فعالیت های سنجشی پردازید که دانش آموز با پاسخ دادن به آنها بتواند به شما نشان دهد که در مورد **مفاهیم مرتبط با درس پیش رو**، چه می داند، چگونه فکر می کند و یا چه می تواند انجام دهد.

سه سوسازی در کاربرد ابزارهای سنجش های آغازین

(کوپر، ۲۰۲۲ ترجمه نادعلی پور و ذکرتی، ۱۴۰۰)

فعالیت های عملکردی
(مشاهده ای و...)

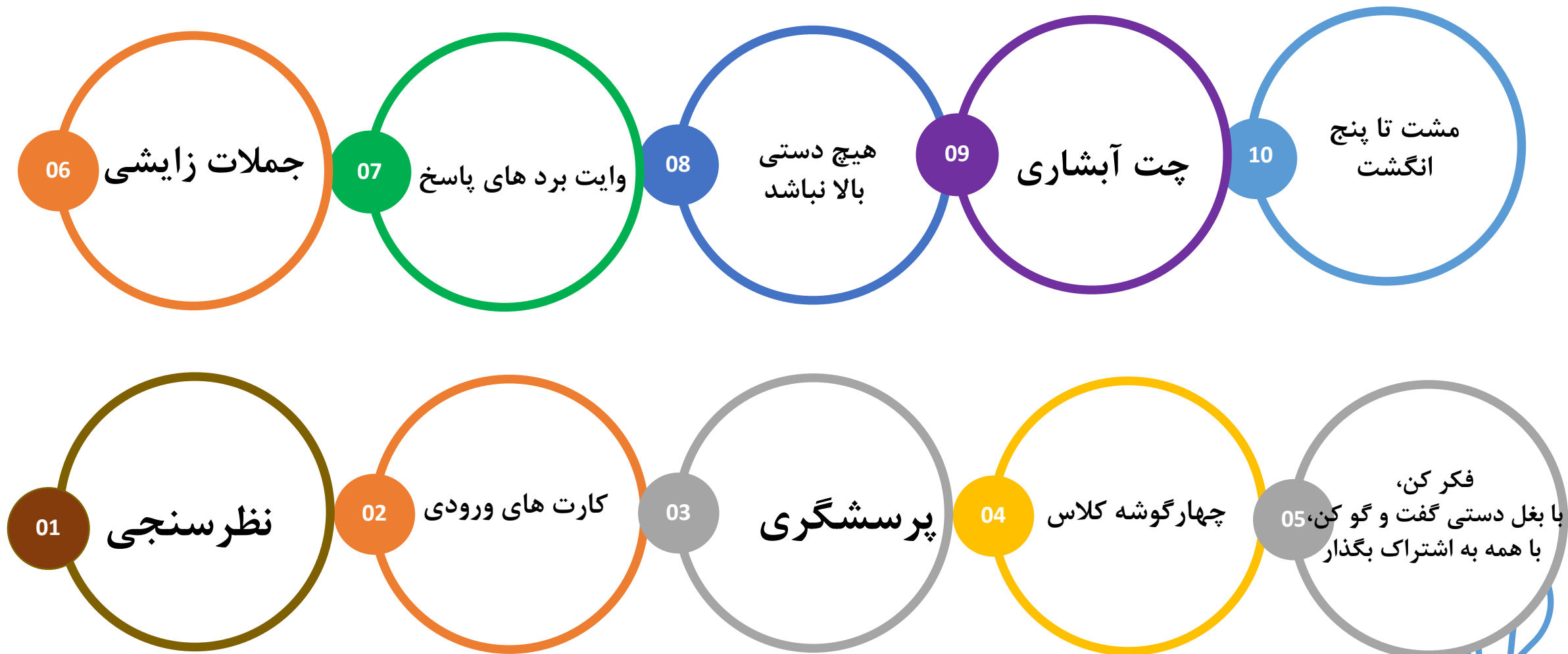
Triangulation

نوشتاری ها (چندگزینه ای، صحیح
غلط، جورکردنی، کامل کردنی، کوتاه پاسخ)

گفتاری ها (کنفرانس، گفتگو و...)

تکنیک های قابل استفاده در سنجش های آغازین

نمونه ها

کارت های پاسخ

سیگنال های دست

نظرسنجی ها

وایت بوردهای کوچک

جدول KWL

کارت های پاسخ

- کارت های از پیش پرینت شده / کارت های نوشتنی
- هم در حضوری و هم در فضای مجازی قابل استفاده است.
- کارت های بله / خیر،
- صحیح / غلط،

○ حروف D-A برای پرسش های چندگزینه ای

○ اعداد ۱-۴ برای خودسنجی

○ کارت های از پیش چاپ شده برای درخواست پاسخ از سوی معلم مانند "لطفا کمک کنید، لطفا تکرار کنید و ....."

نمونه کار : تکنیک کارت های پاسخ

سیگنال های دست

آشنایی با تکنیک های دریافت پاسخ همزمان تکنیک دوم: تکنیک مشت تا پنج انگشت

سنجش برای یادگیری الکترونیکی و ترکیبی، جان هتی و همکاران (۲۰۲۱)، ترجمه نادعلی پور، انتشارات کوروش چاپ

دکتر پریسا نکویی راهبر سنجش ناحیه یک اصفهان

- در این تکنیک معلم از فراگیران سوالی می پرسد و از آنها می خواهد تا سطح موافقت و مخالفت خود را با یک عبارت مشخص نشان دهند.

۰) مشت: این موضوع برایم جدید است و پیش از انتخاب به اطلاعات بیشتری نیاز دارم.

۱) یک انگشت: با چند دلیل کاملاً با این جمله مخالفم.

۲) دو انگشت: با یک دلیل با این جمله مخالفم.

۳) سه انگشت: درباره نظرم مطمئن نیستم و مایل به شنیدن نظرات دیگرانم.

۴) چهار انگشت: با یک دلیل با این جمله موافقم.

۵) پنج انگشت: با چند دلیل با این جمله کاملاً موافقم.

آشنایی با تکنیک های پاسخ همزمان تکنیک اول: شست بالا، شست پایین

سنجش برای یادگیری الکترونیکی و ترکیبی
جان هتی و همکاران (2021)، ترجمه نادعلی پور، انتشارات کوروش چاپ

هدف

استفاده از روشی ساده، مفید و انگیزشی
برای افزایش مشارکت دانش آموزان در
کلاس درس

کاربرد

برای پاسخ به سوالات درست/ نادرست برای درک
مسائل ساده و سوالات بله/ خیر برای ایجاد تفکر پیچیده.

روش کار

در این روش از دانش آموزان بخواهید برای پاسخ به پرسش شما، انگشت شست خود را نزدیک قفسه سینه نگه دارند تا از پاسخ های کپی شده دیگران جلوگیری شود. در محیط مجازی می توان از ارسال استیکر 🖐️ و 🖞️ استفاده کرد.

نظر سنجی

○ در این تکنیک پرسش ها(بسته پاسخ/ باز پاسخ) از قبل طرح می شود و این امکان را برای معلم فراهم می سازد که پاسخ ها را به سرعت مرور نماید و از نظرات دانش آموزان آگاه شود.

○ اجرای نظر سنجی موجب می شود دریافت بازخورد بلافاصله پس از ارائه تدریس و تشخیص برداشت های نادرست ممکن گردد.

مثال: در درس ریاضی مساله ای داده می شود و راه حل های موجود در قالب ۴ گزینه ارائه می شود تا دانش آموزان از بین آنها یکی را انتخاب نمایند. سپس به دانش آموزان فرصت داده می شود که در گروه های خود به بحث و بررسی بپردازند و مجددا پاسخ را به صورت گروهی ارائه دهند.

نمونه کار نظر سنجی در فضای حضوری و مجازی

شیمی 1 - دهم تجربی 3

نام ترکیب	فرمول شیمیایی
آهن (III) سولفات	CuNO_3
آلومینیم فسفات	MgOH
روی (II) کربنات	NH_4I

12:09

زهرا زارعی 10/3

در جدول بالا نام چند ترکیب و فرمول شیمیایی درست نوشته شده است؟

آزمون

1

2

3

4

2 پاسخ 12:09

بهاره حیدری

کدام ترکیب از نوع یونی است؟

آزمون

NH_3

SO_2

KCl

I Cl_3

شیمی 1 - دهم تجربی 2

طیف های نورانی جدا از هم پرتوهای الکترومغناطیسی 61% نشر شده از

طیف های نوری جدا از هم پرتوهای انرژی جذب شده 10% توسط

مشاهده نتایج 08:04 ✓

پیام ارسال شده از خانم شیرانی

رنگ شعله کدام ترکیب درست نوشته شده است؟؟

آزمون

سديم نترات: سبز 2%

یتیم سولفات: زرد 14%

کات کبود: سبز 72%

نمک خوراکی: قرمز 12%

مشاهده نتایج 08:04 ✓

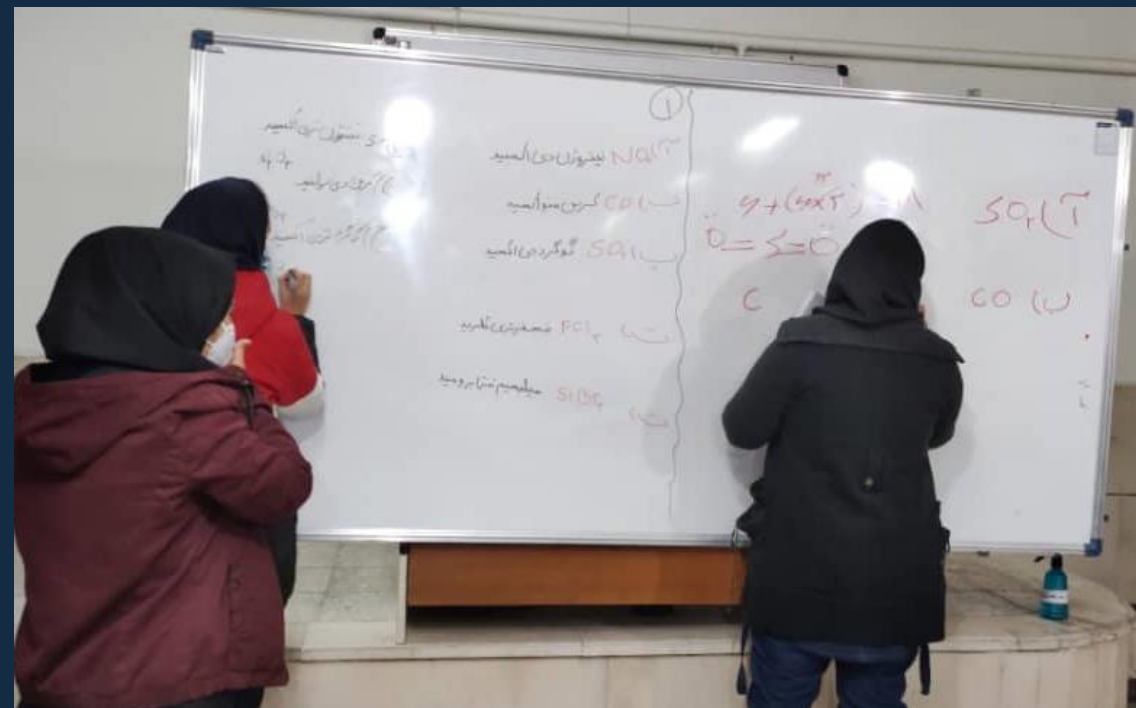
پیام ارسال شده از خانم شیرانی

در عنصر هیدروژن اگر الکترون از $n=1$ به $n=5$ برود و از $n=5$ به $n=2$ بیاید، در طیف نشری خطی آن چه رنگی را مشاهده میکنیم و طول موج آن چقدر است

آزمون

اب ۲۸۶

سبز ۳۱۰

وایت بوردهای پاسخ

○ هم برای آموزش حضوری و هم غیر حضوری استفاده می شود.

○ در طول درس برای پاسخ به پرسش معلم استفاده می شود.

○ دانش آموزان پاسخ خود را روی وایت بورد می نویسند و همزمان نشان می دهند.

○ در آموزش مجازی می شود فیلم از وایت بوردها را به نمایش گذاشت و یا وایت بوردها را رو به دوربین نگه داشت.

نمونه کار : تکنیک وایت بورد های پاسخ

جدول kwi

نام و نام خانوادگی:			تاریخ
آن چه می خواهم بدانم	آن چه یاد گرفتم	آن چه می دانم	

تکلیف سنجش نگرش ها چه می شود؟

کار عملی شما معلم عزیز در گام دوم

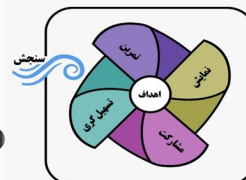
استخراج دانش‌ها، نگرش‌ها و مهارت‌های پیشین و تعیین ابزارها و تکنیک‌های سنجش مرتبط

.....

.....

.....

.....

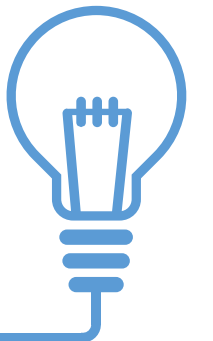

گام دوم : طراحی سوالات سنجش آغازین

02

<p>• دانش و مهارت‌های پیش نیاز برای ورود به درس جدید:</p>		<p>گام دوم (کجا هستیم؟)</p>
<p>طراحی و ایجاد فرصت های سنجش با انتخاب و اجرای یک یا چند ابزار یا تکنیک مناسب (پاسخ‌گزینه‌ها، پاسخ‌سازها، عملکردی‌ها و ...)</p>	<p>بررسی وضعیت و شرایط ...</p>	
<p>به عنوان مثال: بکارگیری پرسش‌های پیگیر، ایجاد فرصت مباحثه، سوالات کوتاه پاسخ و انشایی، مشاهدات، خودسنجی‌ها، تکنیک کارت‌های ورودی، کارت‌های پاسخ، وایت‌بوردهای کوچک، چت‌آبشاری، به یاد می‌آورم که...، زمان انتظار یا زمان تفکر و.....</p>	<p>دانش‌ها، نگرش‌ها، مهارت‌ها و رفتارهای هیجانی/اجتماعی پیشین (ترجیحا به صورت تلفیقی)</p>	
<p>به عنوان مثال: استفاده از سوالات چندگزینه‌ای، سوالات تشخیصی، سوالات محوری و زایشی، تکنیک مشت تا پنج انگشت، نظرسنجی‌ها، شست بالا/ شست پایین و.....</p>	<p>برداشت‌های نادرست احتمالی (سنجش تشخیصی)</p>	
<p>به عنوان مثال: بکارگیری پرسش‌ها و مباحثه‌های آغازگر، بارش فکری و.....</p>	<p>دانسته‌های دانش آموزان در رابطه با موضوع درس پیش رو</p>	

Guskey (2018)

تشخیص و اصلاح برداشت های نادرست احتمالی

01 از خود پرسید دانش آموزان شما چه برداشت های نادرست احتمالی در رابطه با مفاهیم مرتبط با موضوع درس پیش رو ممکن است به همراه داشته باشند؟

به تجربیات حاصل از تدریس خودتان رجوع کنید. پیش از این دانش آموزان در این درس چه مواردی را به اشتباه متوجه می شدند؟ کدام موضوعات و موارد برای آنها ایجاد کج فهمی می کرد؟

ابزار سنجش

تکنیک مناسب

انتخاب کنید

02

برداشت های نادرست احتمالی را می توانید در قالب جملات خبری، سوالات درست و غلط یا سوالات چند گزینه ای با گزینه های نزدیک بهم بیان کنید.

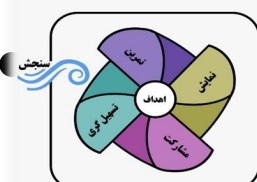
03

کار عملی شما معلم عزیز در ادامه گام دوم

تشخیص و اصلاح برداشت های نادرست احتمالی

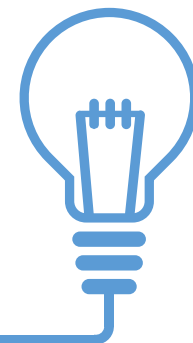
دیرخانه ملی راه بری سنجش یادگیری
دانش آموزان متوسطه اول مستقر در اصفهان

گام سوم : تصمیم گیری در مورد نحوه آغاز تدریس

03

یا تصمیم به تدریس مفاهیم و موضوعات درس جدید.....	وضعیت رضایت بخش	گام سوم بر اساس شواهد گام دوم (چگونه می خواهیم پروم؟)
یا تصمیم به ترمیم دانسته های پیشین با روش های متنوع.....	وضعیت نیازمند به تلاش بیشتر	
یا تصمیم به تدریس مجدد دانسته های پیشین.....	وضعیت غیرقابل قبول	

بررسی کنید که پاسخ دانش آموزانتان به سوالات سنجش آغازین چگونه است؟

۱
وضعیت رضایت
بخش

مطابق طرح درس خود شروع به تدریس کنید.

۲
نیازمند به
پشتیبانی
بیشتر

۳
غیر قابل قبول

اولویت بندی کنید!

۱. کدام مطالب باید بلافاصله مرور، بازبینی، تمرین و یا بازتدریس شوند تا دانش آموز آمادگی لازم جهت دریافت درس جدید را پیدا کند؟
۲. از چه ابزار و یا تکنیکی می توان برای آماده سازی پیش از تدریس و یا پشتیبانی حین تدریس استفاده کرد؟
۳. فعالیت مورد نیاز پیش از تدریس یا حین تدریس جهت پشتیبانی از روند یادگیری دانش آموز را مشخص کنید.

توقف کنید!

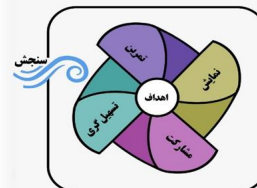
۱. مبانی و مباحث ابتدایی مورد نیاز جهت تدریس را تعیین کنید.
۲. از چه ابزار و تکنیکی می توان برای تدریس مباحث مورد نیاز استفاده کرد؟
۳. فعالیت آموزشی مورد نیاز جهت آماده سازی دانش آموزان را مشخص کنید.

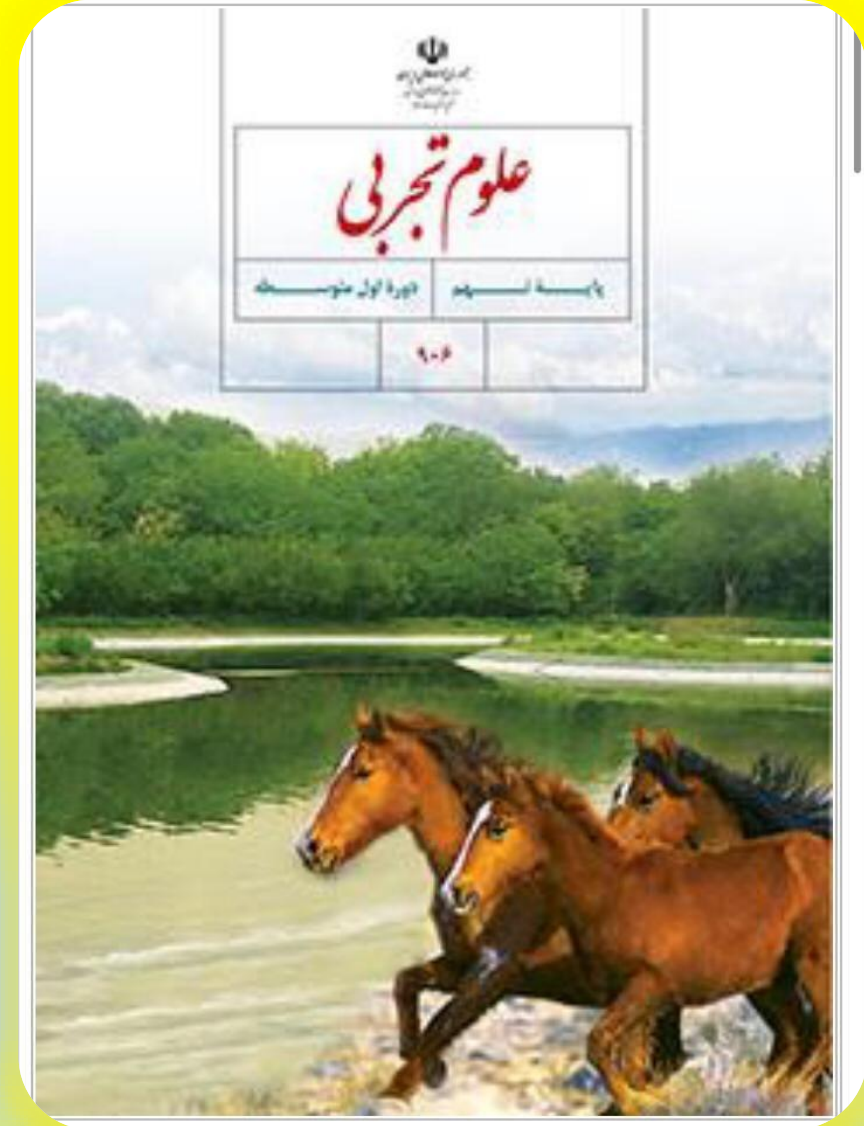
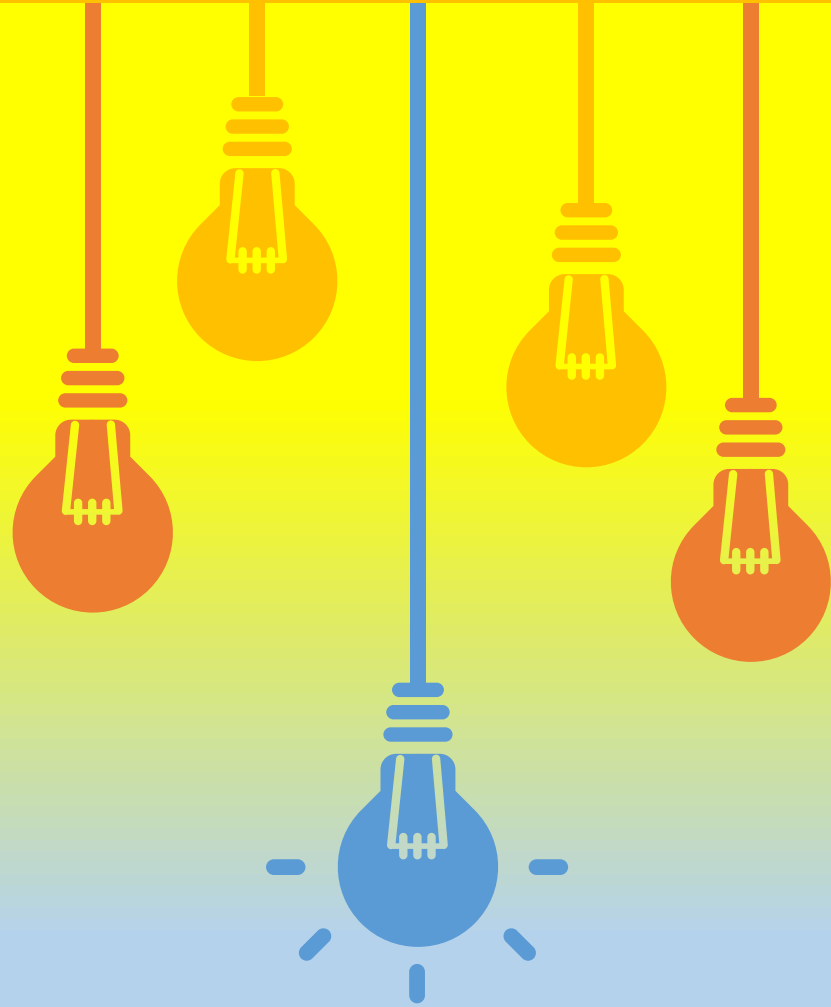
کار عملی شما معلم عزیز در گام سوم

اتخاذ تصمیم برای یکی از سه وضعیت

رضایت بخش، نیاز به پشتیبانی و غیر قابل قبول

نمونه عملی (۱)

هدف های جزئی : از دانش آموزان انتظار می رود در پایان این فصل بتوانند :

- ۱- با ذره های سازنده مواد و ساختار آنها آشنا شوند.
- ۲- مهارت تهیه بلور و مقایسه آنها را کسب، و در خود تقویت کنند.
- ۳- بتوانند با توجه به ویژگی های مواد نوع ذره های سازنده را پیش بینی کنند.
- ۴- بی پرند که همه مواد، رسانای الکتریسیته نیستند.
- ۵- چگونه انتقال الکتریسیته توسط محلول ها را توضیح دهند.
- ۶- درک کنند که در هر تغییر شیمیایی، خواص واکنش دهنده ها تغییر می کند.
- ۷- با ملاک های داد و ستد الکترون بین اتم ها آشنا شوند.
- ۸- با توجه به ملاک های آموخته شده بتوانند پیش بینی کنند که کدام رفتار بین دو اتم، الکترون می دهد و کدام یک می ستاند؛ همچنین تعداد الکترون های داد و ستد شده را نیز مشخص کنند.
- ۹- درک کنند که برای توجه رفتار تجربی اتم ها از مدل ها استفاده می کنند.
- ۱۰- مهارت رسم ساختار بون ها و نوشتن نشانه های شیمیایی آنها را کسب، و در خود تقویت کنند.
- ۱۱- قانون باستگی جرم را درک کنند.
- ۱۲- بتوانند نشان دهند که در هر واکنش شیمیایی، قانون باستگی همواره صادق است.
- ۱۳- با برخی ویژگی های ترکیب های یونی آشنا شوند.
- ۱۴- بدانند که حل شدن مواد در آب، خواص آن را تغییر می دهد.
- ۱۵- درک کنند که برخی اتم ها به جای میادله الکترون با یکدیگر مشارکت الکترونی برقرار می کنند.
- ۱۶- مهارت رسم ساختار الکترونی را برای مولکول های ساده و کوچک کسب، و در خود تقویت کنند.
- ۱۷- مهارت استفاده از مدل ها برای درک پیوند کووالانسی و نشان دادن ساختار مولکول های ساده را کسب و در خود تقویت کنند.

مثال :
کتاب راهنمای تدریس علوم تجربی

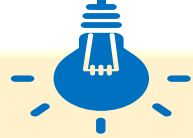

طراحی سنجش های آغازین در ۳ گام	
خالد امینی (فردی گروهی):	کدرسنلی: رشته: پایه: نهم عنوان درس: درس اشعه:
استان:	منطقه / ناحیه: شماره همراه:
اهداف و مقاصد: (بر اساس راهنمای برنامه درسی، راهنمای معلم)	اهداف و مقاصد: (بر اساس مقاصد یادگیری):
	معیارهای موفقیت: (بر اساس مقاصد یادگیری):
	وضعیت و شرایط... دانش ها، تکرش ها و مهارت ها (ترجیحا بصورت تلفیقی)
	تشخیص و اصلاح برداشت های نادرست احتمالی (سنجش تشخیصی)
	وضعیت رضایت بخش شروع درس جدید.....
	وضعیت نیازمند به پشتیبانی بیشتر ارایه تکالیف طبقه بندی شده، کار در گروه کوچک، تکلیف افتراقی، باز تدریس همسال، باز خورد جلوگیری، پرسش آفرینی و پرستگری و آزمون های تمرینی تکوینی
وضعیت غیرقابل قبول تدریس مجدد، باز یابی، طراحی تکالیف ترمیمی و افتراقی، کار در گروه کوچک	

تکمیل گام اول بر اساس اهداف و مقاصد:

اهداف و مقاصد:

- ما در حال یادگیری ارتباط بین مدل اتمی بور و نقل و انتقال الکترون بین اتم های سازنده در ترکیبات یونی هستیم.
- *.....
- **معیار موفقیت بر اساس مقاصد یادگیری و با کمک دانش آموز:**
- من می توانم ذره های سازنده ترکیبات یونی ساده را مشخص کنم.
- من می توانم با استفاده از مدل بور، ملاک داد و ستد الکترون در ترکیبات یونی را توضیح دهم.

فعالیت سنجشی با رویکرد تلفیقی (دانش ها، نگرش ها و مهارت ها)

نمونه: علوم تجربی

دانش آموز باید به مدل اتمی بور تسلط داشته باشد و مفهوم آنیون و کاتیون را بداند.

+

**دانش آموز با پاسخ به سوال نشان دهد که در مورد تبادل الکترونی در ترکیبات یونی چه اطلاعاتی به همراه دارد.

01

در طراحی سنجش آغازین سعی کنید تا با بهره گیری از ابزارها و تکنیک های گوناگون متوجه شوید که دانش آموزانتان در مورد موضوع درس پیش رو چه میزانی از دانش، نگرش و مهارت به همراه دارند؟ این کار به شما کمک می کند تا زمانتان را صرف تدریس مطالبی نکنید که دانش آموز از پیش می داند)

ابزار مناسب: سوال پاسخ ساز

02

تکنیک مناسب: وایت برد پاسخ

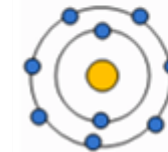
مدل اتمی بور نشان داده شده مربوط به کدام عنصر جدول طبقه بندی عناصر می باشد.

✓ این عنصر فلز است یا نافلز؟

✓ آرایش الکترونی یون پایدار آن را

رسم کنید. چه نوع یونی تولید می کند؟

✓ اگر این عنصر در یک

واکنش شیمیایی

شرکت کند. آیا ذرات

درون هسته ی آن

تغییر می کند. چرا؟

03

فعالیت سنجشی با رویکرد تلفیقی (دانش ها، نگرش ها و مهارت ها)

نمونه: علوم تجربی

دانش ها، نگرش ها
و مهارت ها
(ترجیحا بصورت تلفیقی)

01 **دانش آموز با پاسخ به سوال نشان دهد که در مورد تبادل الکترونی در ترکیبات یونی چه اطلاعاتی به همراه دارد.

در طراحی سنجش آغازین سعی کنید تا با بهره گیری از ابزارها و تکنیک های گوناگون متوجه شوید که دانش آموزانتان در **مورد موضوع درس پیش رو** چه میزانی از دانش، نگرش و مهارت به همراه دارند؟ این کار به شما کمک می کند تا زمانتان را صرف تدریس مطالبی نکنید که دانش آموز از پیش می داند)

02 تکنیک مناسب: هیچ دستی بالا نباشد.
پرسشگری

**فیلم آزمایش واکنش فلز سدیم همراه گاز کلر به دانش آموزان نشان داده میشود و از آن ها درخواست میشود که درباره علت واکنشی که اتفاق افتاد، مطالبی که به ذهنشان می رسد را با کمی تأمل در ابتدا با تکنیک (هیچ دستی بالا نباشد) و سپس سوال از دانش آموزان در کلاس مطرح کنند، و معلم سعی می کند پیش نیاز های لازم برای درس جدید را با تکنیک پرسشگری با توجه به پاسخ دانش آموزان دریابد.

03 **چه ارتباطی بین فرمول شیمیایی ترکیبات یونی NaCl (سدیم کلرید) و تعداد الکترون های مبادله شده بین یون های مثبت و منفی وجود دارد؟

تشخیص و اصلاح برداشت های نادرست احتمالی

مثال: علوم تجربی

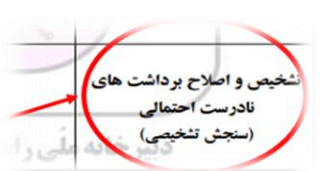
01 دانش آموزان در تشخیص ترکیبات یونی از کوالانسی مشکل دارند.

به تجربیات حاصل از تدریس خودتان رجوع کنید. پیش از این دانش آموزان در این درس چه مواردی را به اشتباه متوجه می شدند؟ کدام موضوعات و موارد برای آنها ایجاد برداشت نادرست می کرد؟ برداشت های نادرست احتمالی را می توانید در قالب جملات خبری، سوالات درست و غلط یا سوالات چند گزینه ای با گزینه های نزدیک بهم بیان کنید.

02 ابزار مناسب: سوال پاسخ گزین
تکنیک مناسب: وایت برد پاسخ

03 کدام یک از ترکیبات زیر، یک ترکیب یونی است؟ با ذکر دلیل

الف) SO_2 ب) CH_4 پ) MgO ت) CO_2

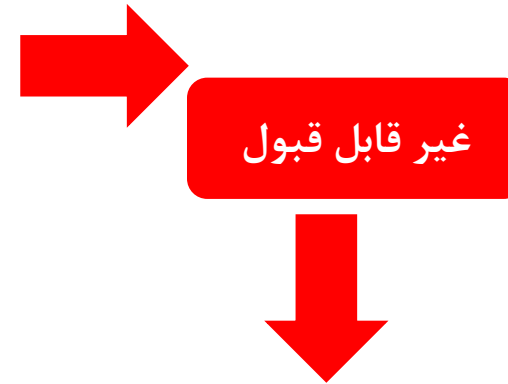
بررسی کنید که پاسخ دانش آموزانتان به سوالات سنجش آغازین چگونه است؟

01

وضعیت رضایت
بخش

نیازمند به
پشتیبانی
بیشتر

مدل اتمی بور نشان داده شده مربوط به کدام عنصر جدول طبقه بندی عناصر می باشد.
این عنصر فلز است یا نافلز؟
آرایش الکترونی یون پایدار آن را رسم کنید. چه نوع یونی تولید می کند؟
اگر این عنصر در یک واکنش شیمیایی شرکت کند، آیا ذرات درون هسته ی آن تغییر می کند. چرا؟

چگونگی رسم مدل اتمی بور، تشخیص کاتیون و آنیون	مبانی و مباحث ابتدایی مورد نیاز
فکر کن، مشورت کن، به اشتراک بگذار	ابزار و یا تکنیک مورد استفاده
سوال ۱ روی تابلو کشیده می شود و گام به گام قسمت الف و ب توسط معلم پاسخ داده می شود، سپس سوال ۲ روی تابلو رسم می شود و از آنها می خواهیم که ابتدا خود پاسخ صحیح دهند در مرحله دوم پاسخ خود را با دوستانشان در گروه های دو نفره به اشتراک گذاشته و به گفتگو می پردازند و در نهایت یک نفر به نیابت گروه پاسخ خود را برای سایر همکلاسی های خود به اشتراک می گذارد.	فعالیت

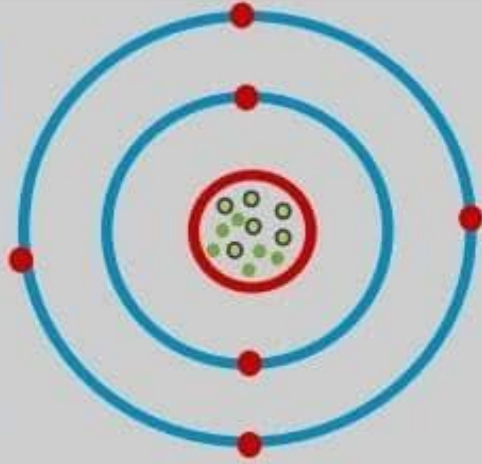

سوال ۱

مدل اتمی روبرو مربوط به عنصر کربن است. به سوالات پاسخ دهید.

راهنما

- الکترون
- پروتون
- نوترون

الف- عدد اتمی این عنصر را محاسبه کنید.

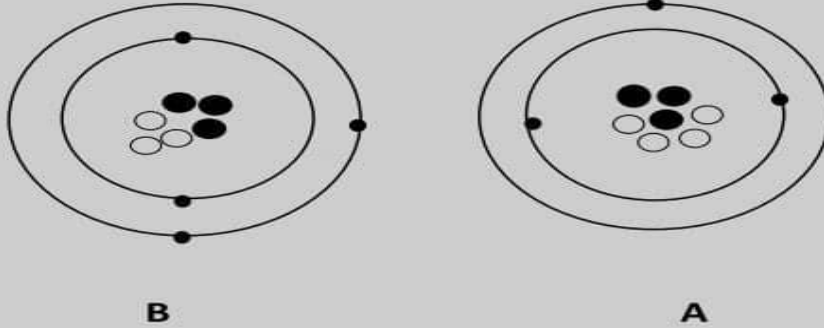
ب- آیا این اتم، یک یون است؟ چرا؟

سوال ۲

شکل مقابل، مدل بور را برای دو عنصر نشان می دهد،

- پروتون   ○ نوترون   ○ الکترون

الف) کدام ذره، یون است؟ چرا؟

ب) نوع بار یون را مشخص کنید؟

پ) نماد شیمیایی اتم خنثی را بنویسید؟

بررسی کنید که پاسخ دانش آموزانتان به سوالات سنجش آغازین چگونه است؟

01

وضعیت رضایت
بخش

غیر قابل قبول

مدل اتمی بور نشان داده شده مربوط به کدام عنصر جدول طبقه بندی عناصر می باشد.

✓ این عنصر فلز است یا نافلز؟

✓ آرایش الکترونی یون پایدار آن را

رسم کنید. چه نوع یونی تولید می کند؟

✓ اگر این عنصر در یک

واکنش شیمیایی

شرکت کند. آیا ذرات

درون هسته ی آن

تغییر می کند. چرا؟

نیازمند به
پشتیبانی
بیشتر

چگونگی رسم مدل اتمی بور، تشخیص کاتیون و آنیون

مبانی و مباحث ابتدایی مورد نیاز

فکر کن، با بغل دستی گفت و گو کن، با همه به اشتراک بگذار

ابزار و یا تکنیک مورد استفاده

با استفاده از سنجشی که صورت گرفت برخی از فراگیران در رسم مدل اتمی بور برای عناصر با عدد اتمی ۱۰ تا ۱۸ مشکل داشتند. برخی نیز مهارت رسم ساختاریون ها و نوشتن نشانه های شیمیایی آن را به درستی کسب نکرده اند.

با استفاده از تکنیک اندیشیدن، گفتگوی دو نفره و به اشتراک گذاری، معلم از دانش آموزان درخواست می کند:

۱- مدل اتمی سدیم و کلر را مورد بررسی قرار دهند و نماینده هر گروه مدل خود را ارائه کنند.

۲- در مرحله ی بعد از هر یک از دانش آموزان می خواهیم مدل اتمی عنصر سدیم و کاتیون آن و همچنین عنصر کلر و آنیون آن را با استفاده از تکنیک اندیشیدن، گفتگوی دو نفره و به اشتراک گذاری را رسم کنند و همراه نماد شیمیایی کاتیون و آنیون به کلاس ارائه کنند.

۳- درباره شباهت ها و تفاوت های یون سدیم و یون کلر و همچنین اتم های آن به گفتگو بپردازند و توجیهی برای رفتار تجربی اتم ها با استفاده از مدل ها بیاورند.

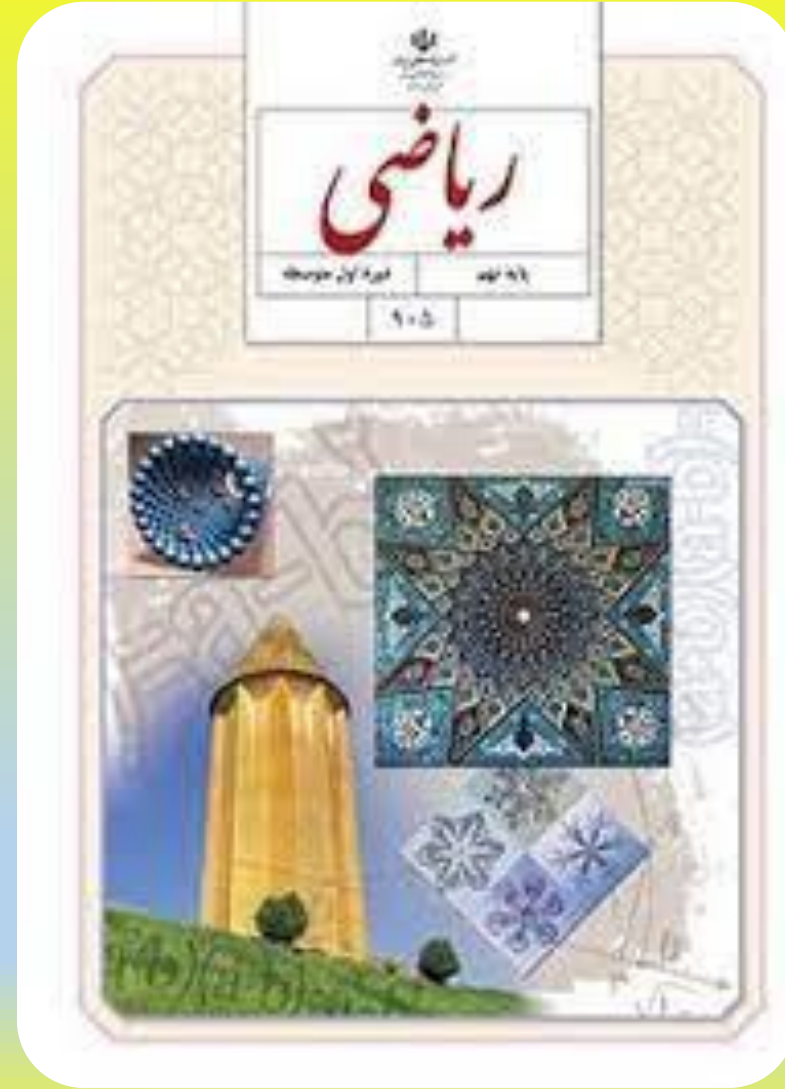
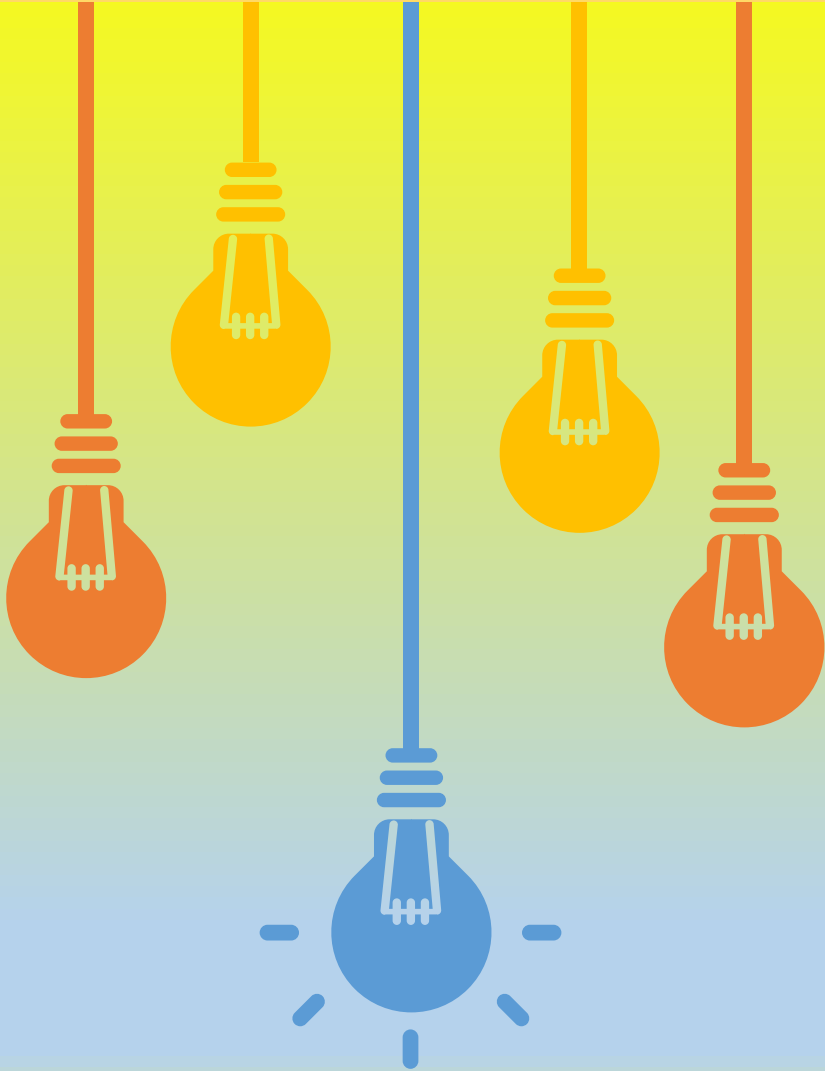
فعالیت

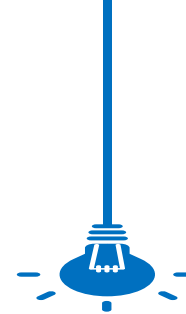
نقد و بررسی مثال عملی سنجش آغازین

در درس علوم تجربی پایه نهم

نمونه های عملی

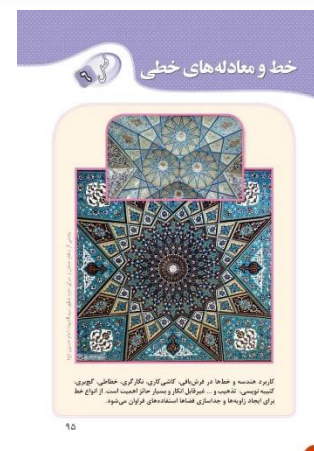

اهداف و مقاصد:

ما در حال یادگیری معادله خط هستیم

معیار موفقیت بر اساس مقاصد یادگیری و با کمک دانش آموز:

- ❖ من می توانم با داشتن رابطه تساوی شامل x و y ، ارتباط ورودی و خروجی شرح دهم
- ❖ من می توانم با داشتن دو نقطه از یک خط، معادله خط را نوشته و آن را در دستگاه مختصات رسم کنم.

تکمیل گام اول بر اساس اهداف و مقاصد:

۱۳۹۴

مثال: کتاب راهنمای معلم ریاضی نهم

طراحی و کاربرد سنجش های آغازین کلاسی در ۳ گام	
نام و نام خانوادگی (فردی / گروهی):	گیرسنگی:
رتبه:	پایه:
مدرس / معتمد:	مدرسه / منطقه / ناحیه:
شماره شهراد:	شماره درس:
گام اول (به جهت خودارزیابی و سنجش)	<ul style="list-style-type: none"> اهداف و مقاصد یادگیری (بر اساس برنامه درسی و راهنمای معلم):
	<ul style="list-style-type: none"> معیارهای موفقیت (بر اساس اهداف و مقاصد یادگیری):
	<ul style="list-style-type: none"> دانش و مهارت های پیش نیاز برای ورود به درس جدید:
گام دوم (جهت هدایت)	بررسی وضعیت و شرایط ... طراحی و ایجاد فرصت های سنجش با انگیزش و اجزای یک یا چند ابزار با کمک مناسب (پایخ گرین ها، پایخ سازه، عملکردی ها و ...)
	داشتن جمله کرشده مهارت ها و رفتار های هیجانی / اجتماعی پیشین (توجه به صورت نوشتاری)
	برداشت های نام درست اجتماعی (سنجش شفاهی)
	دانسته های دانش آموزان در رابطه با موضوع درس پیش رو
گام سوم (جهت خودارزیابی و سنجش)	وضعیت و فعالیت پیش
	وضعیت نیازمندی به تلاش بیشتر
	وضعیت غیرقابل قبول

فعالیت سنجشی با رویکرد تلفیقی (دانش ها، نگرش ها و مهارت ها)

نمونه ۱: ریاضی

دانش آموز باید با داشتن طول و عرض نقطه آن را روی محور مختصات مشخص کند.
دانش آموز با داشتن رابطه خطی مقدار x یا y را بیابد.

01

**دانش آموز با پاسخ به فعالیت سنجشی طراحی شده نشان دهد که در مورد ارتباط یکسان بین طول و عرض هر نقطه مستقر روی یک خط و ارتباط نقاط با یکدیگر چه می داند.

02

تکنیک مناسب:

چت آبخاری، وایت بردهای پاسخ

در طراحی سنجش آغازین سعی کنید تا با بهره گیری از ابزارها و تکنیک های گوناگون متوجه شوید که دانش آموزانتان در مورد **موضوع درس پیش رو** چه میزانی از دانش، نگرش و مهارت به همراه دارند؟ این کار به شما کمک می کند تا زمانتان را صرف تدریس مطالبی نکنید که دانش آموز از پیش می داند

03

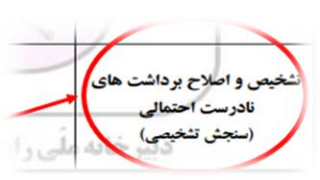
۱. در عبارت $y=3x-1$ اگر $y=2$ باشد مقدار x را با شمارش ۱-۲-۳ معلم از صفر تا ۵ را با انگشتان خود نشان دهید.

۲. بر روی کاغذ یا وایت بورد خود در دستگاه مختصات نقطه ای با طول ۲ و عرض ۱- را نمایش دهید و همزمان با اعلام معلم کاغذ یا تخته را بالای سر خود بگیرید

دانش ها، نگرش ها
و مهارت ها
(ترجیحا بصورت تلفیقی)

تشخیص و اصلاح برداشت های نادرست احتمالی

مثال: ریاضی

01

در حرکت بر محور ترتیب طول و عرض را رعایت نمی کند.

به تجربیات حاصل از تدریس خودتان رجوع کنید. پیش از این دانش آموزان در این درس چه مواردی را به اشتباه متوجه می شدند؟ کدام موضوعات و موارد برای آنها ایجاد برداشت نادرست می کرد؟ برداشت های نادرست احتمالی را می توانید در قالب جملات خبری، سوالات درست و غلط یا سوالات چند گزینه ای با گزینه های نزدیک بهم بیان کنید.

ابزار و تکنیک مناسب:
شست بالا، شست پایین

02

03

ارائه یک نمونه غلط از نقطه یابی بر صفحه
مختصات و گرفتن نظرات موافق و مخالف

فعالیت سنجشی با رویکرد تلفیقی (دانش ها، نگرش ها و مهارت ها)

نمونه ۲: ریاضی

01 **دانش آموز با پاسخ به فعالیت سنجشی طراحی شده نشان دهد که در مورد ارتباط یکسان بین طول و عرض هر نقطه مستقر روی یک خط و ارتباط نقاط با یکدیگر چه می داند.

02 در طراحی سنجش آغازین سعی کنید تا با بهره گیری از ابزارها و تکنیک های گوناگون متوجه شوید که دانش آموزانتان در مورد **موضوع درس پیش رو** چه میزانی از دانش، نگرش و مهارت به همراه دارند؟ این کار به شما کمک می کند تا زمانتان را صرف تدریس مطالبی نکنید که دانش آموز از پیش می داند.

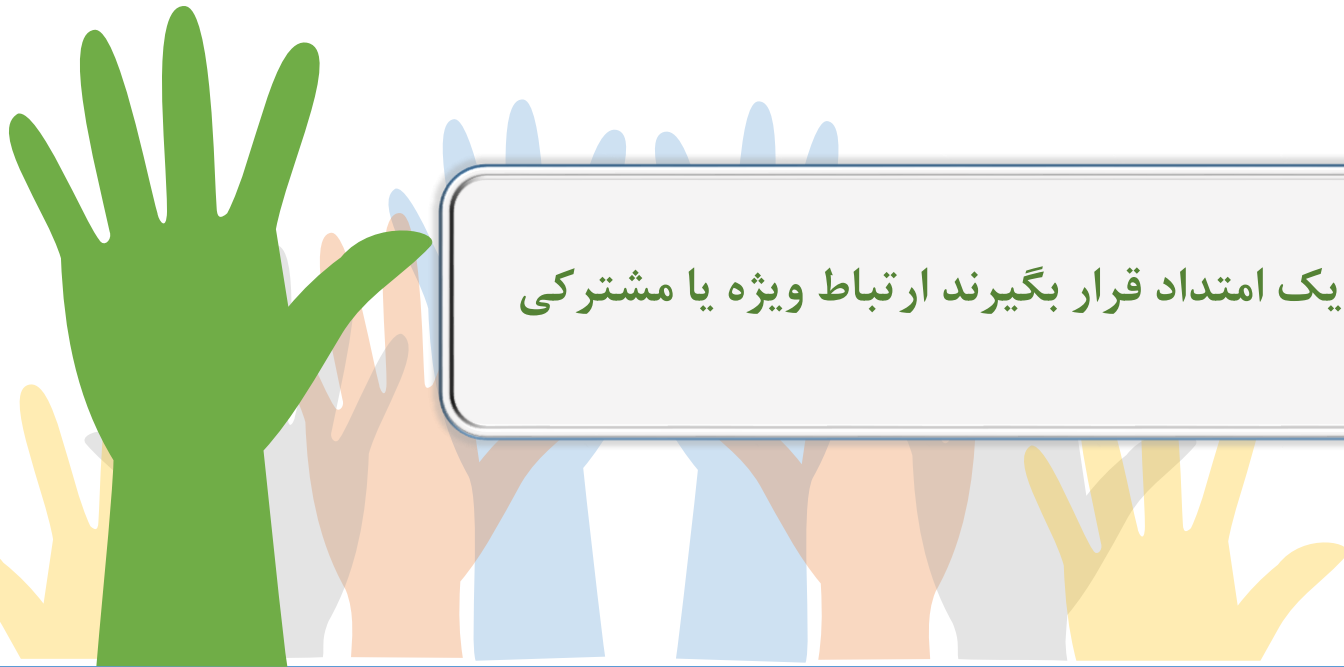
02

03 ابزار و تکنیک مناسب: بارش مغزی

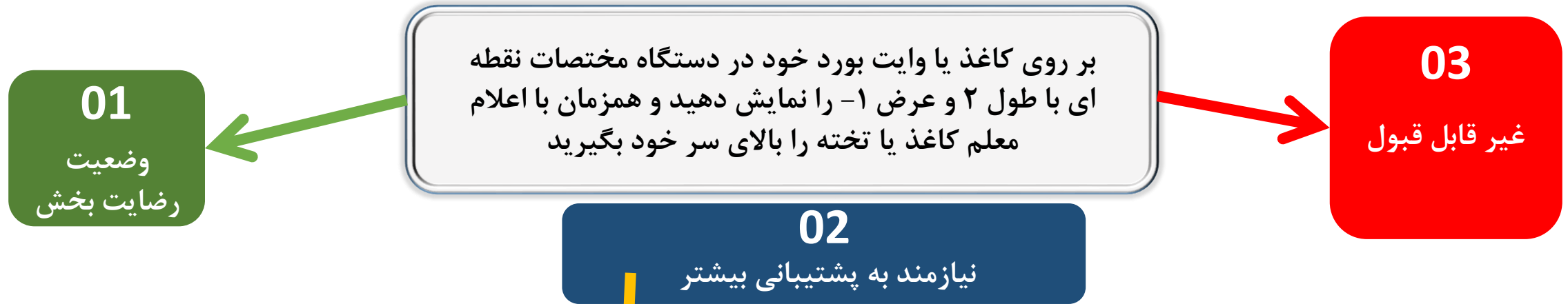

**فکر می کنید اگر نقاط روی دستگاه مختصات در یک امتداد قرار بگیرند ارتباط ویژه یا مشترکی بین آنها به وجود می آید؟

گام سوم : تصمیم گیری در مورد نحوه آغاز تدریس

نمونه: ریاضی

مطالب مورد نیاز جهت مرور و ایجاد آمادگی پیش و یا حین تدریس	مختصات نقطه
ابزار و یا تکنیک مورد استفاده پیش یا حین تدریس	ابزار : بازی
فعالیت	طراحی بازی مختصات (صفحه شطرنجی - تاس - سکه) در این بازی دو طرف سکه به منزله علامت + و - و اعداد روی تاس در پرتاب اول نشان دهنده طول نقطه و در پرتاب دوم عرض نقطه است. یک صفحه شطرنجی با دستگاه مختصات که از چهار طرف تا ۶ واحد شماره گذاری شده در اختیار هر گروه قرار می گیرد. بازی به نوبت انجام می شود و در هر بار چهار پرتاب (در بار سکه و دو بار تاس) توسط هر بازیکن صورت می گیرد و حرکت از مبدا می باشد.

گام سوم : تصمیم گیری در مورد نحوه آغاز تدریس

نمونه: ریاضی

01

وضعیت رضایت
بخش

در عبارت $y=3x-1$ اگر $y=2$ باشد مقدار x را با شمارش ۱-۲-۳ معلم از صفر تا ۵ را با انگشتان خود نشان دهید.

02

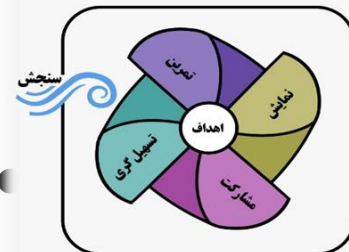
نیازمند به پشتیبانی
بیشتر

03

غیر قابل قبول

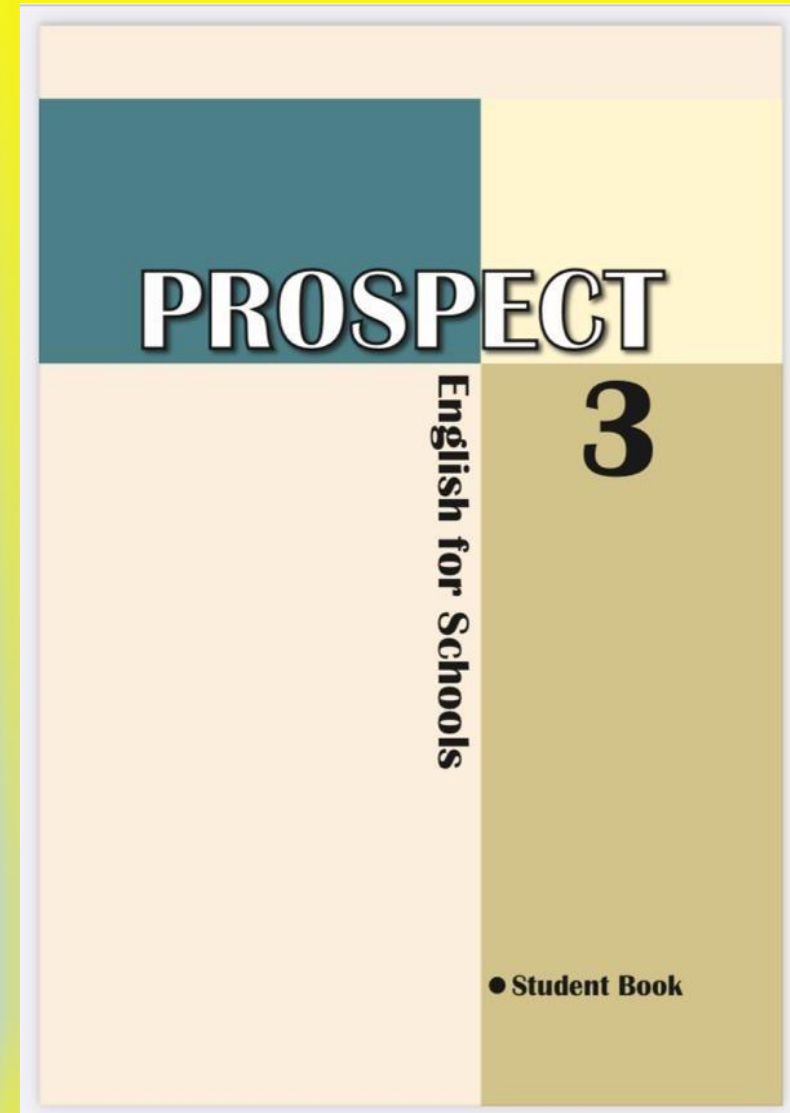
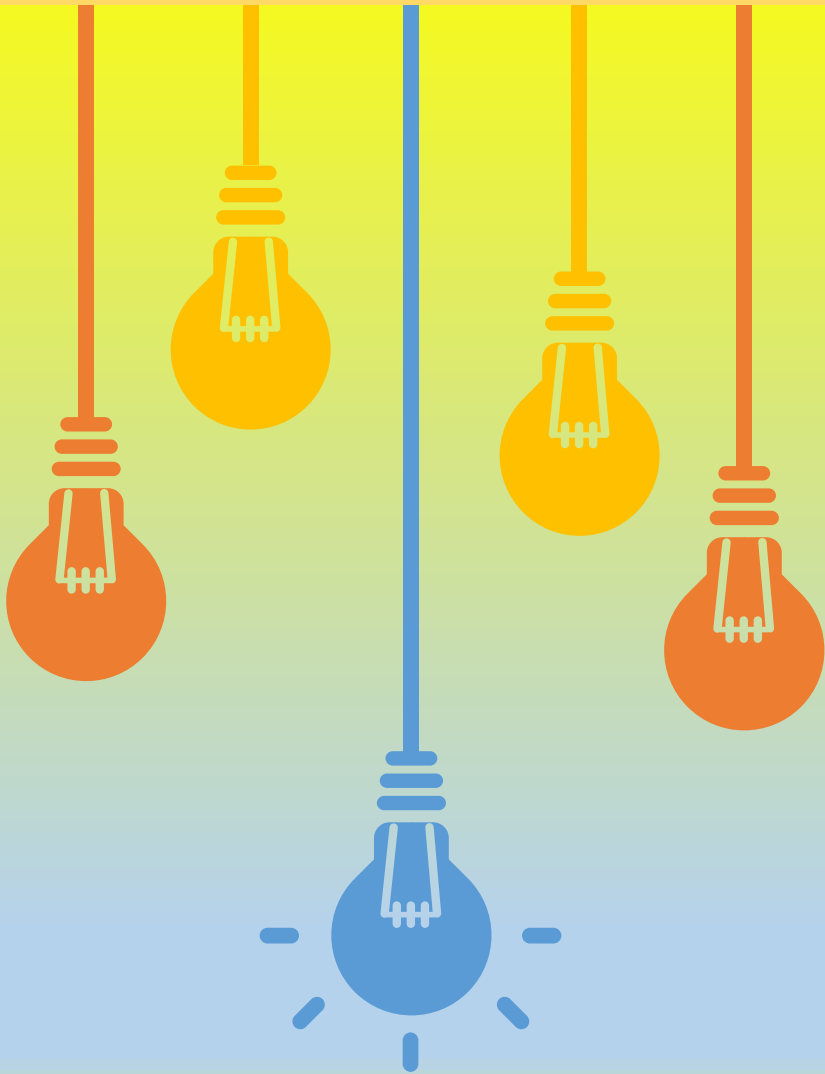
جایگذاری عددی عبارت جبری	مبانی و مباحث ابتدایی مورد نیاز
کارگروهی	ابزار و یا تکنیک مورد استفاده
تدریس مجدد یافتن مقدار x یا y با داشتن دیگری	فعالیت

نقد و بررسی مثال عملی سنجش آغازین در درس ریاضی پایه نهم

دبیرخانه ملی راه‌بری سنجش یادگیری
دانش آموزان متوسطه اول مستقر در اصفهان

نمونه های عملی

فعالیت سنجشی با رویکرد تلفیقی (دانش ها، نگرش ها و مهارت ها)

نمونه 1: زبان انگلیسی (معلم A)

دانش ها، نگرش ها
و مهارت ها
(ترجیحا بصورت تلفیقی)

01

دانش آموز باید ضمائر فاعلی، افعال و لغات پرکاربرد پایه های قبل و ساختار ابتدایی جمله را بداند.
**دانش آموز با پاسخ به فعالیت سنجشی طراحی شده نشان دهد که در مورد سفر کردن و اقدامات مربوط به آن، چه می داند.

02

تکنیک مناسب: کارت ورودی

KWL**

در طراحی سنجش آغازین سعی کنید تا با بهره گیری از ابزارها و تکنیک های گوناگون متوجه شوید که دانش آموزانتان در مورد موضوع درس پیش رو چه میزانی از دانش، نگرش و مهارت به همراه دارند؟ این کار به شما کمک می کند تا زمانتان را صرف تدریس مطالبی نکنید که دانش آموز از پیش می داند

03

معلم کارت ورودی زیر را از قبل آماده کرده و از دانش آموزان می خواهد تا در ابتدای کلاس با توجه به دانسته های خود به سوال مطرح شده پاسخ دهند.

Can you go to China?

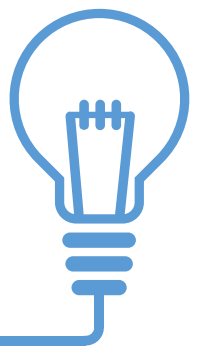
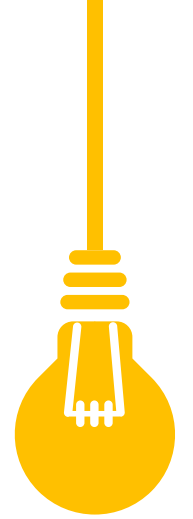
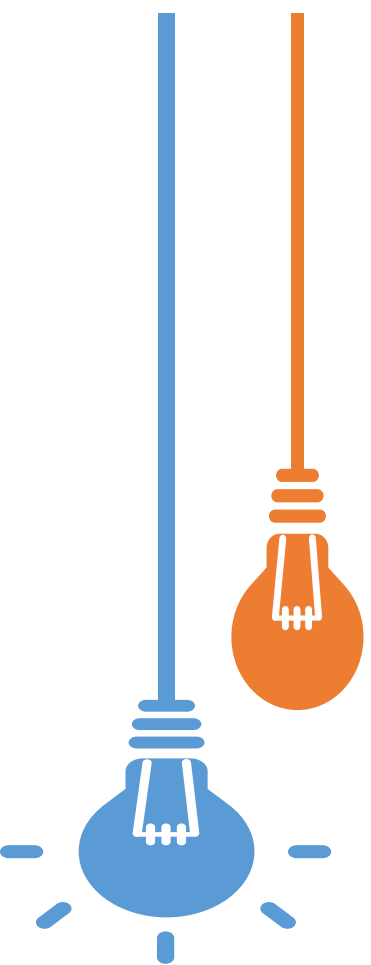
Are you a tourist?

**What do you do before travelling? I.....

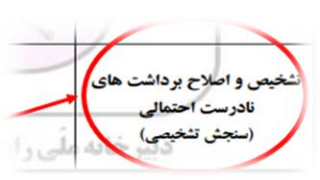

**What do you do before travelling? I.....
چه واژه هایی در رابطه با سفر کردن و فعالیت های مربوط به آن می دانید؟

KNOW	WANT TO KNOW	LEARNED

تشخیص و اصلاح برداشت های نادرست احتمالی

مثال: زبان انگلیسی

دانش آموز پس از تمرکز تدریس بر افعال **to be**، آن را به کرات در کنار فرم ساده سایر افعال استفاده می کند. باید اطمینان حاصل کرد که دانش آموز **پیش از ورود به این درس** تفاوت کاربردی و معنایی افعال **to be** را بر اساس مثال های شنیداری سال های قبل به خوبی متوجه شده است.

01

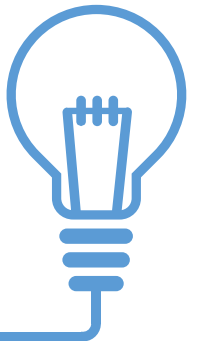
به تجربیات حاصل از تدریس خودتان رجوع کنید. پیش از این دانش آموزان در این درس چه مواردی را به اشتباه متوجه می شدند؟ کدام موضوعات و موارد برای آنها ایجاد کج فهمی می کرد؟ **برداشت های نادرست احتمالی** را می توانید در قالب جملات خبری، سوالات درست و غلط یا سوالات چند گزینه ای با گزینه های نزدیک بهم بیان کنید.

ابزار مناسب: سوال پاسخ ساز
تکنیک مناسب: کارت ورودی

02

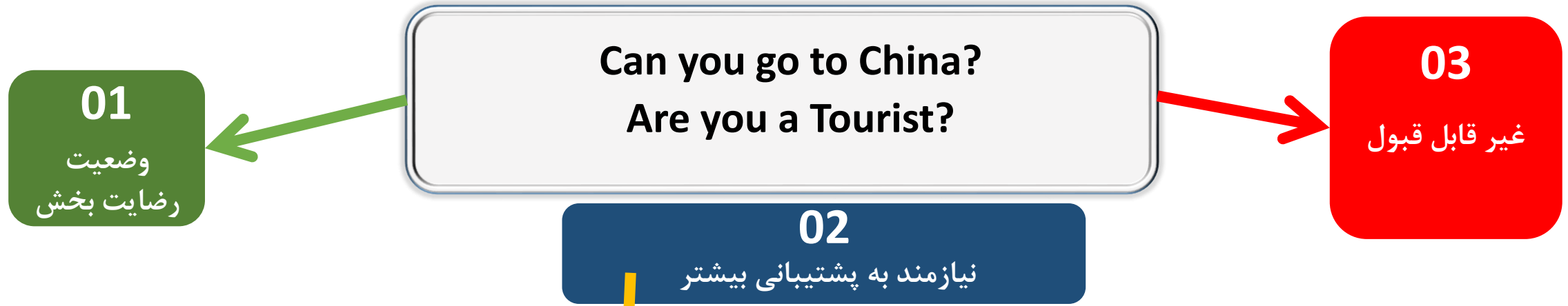
What do you do in the mornings?

03

گام سوم : تصمیم گیری در مورد نحوه آغاز تدریس

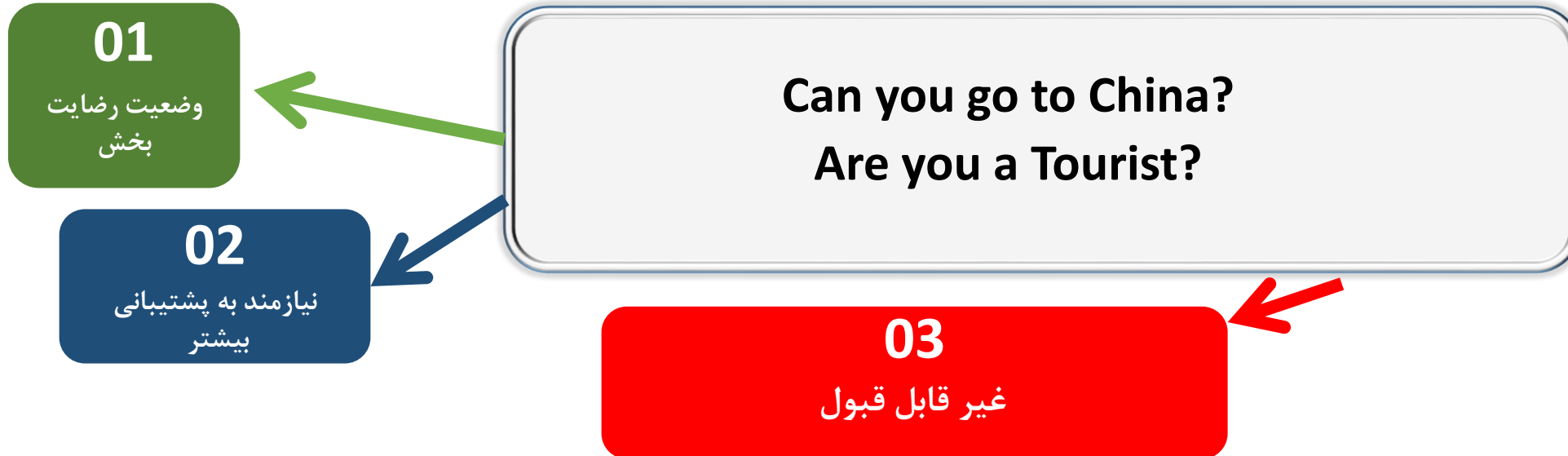
نمونه: زبان انگلیسی

مطالب مورد نیاز جهت مرور و ایجاد آمادگی پیش و یا حین تدریس	جمله سازی پایه افعال to be
ابزار و یا تکنیک مورد استفاده پیش یا حین تدریس	ابزار : کاربرد ترکیبی افعال و جمله سازی تکنیک: من-ما-تو
فعالیت	ضمن شروع تدریس درس، در مرحله تمرین به دانش آموزان کاربرد های ترکیبی داده میشود تا در گروه های چهارنفره ضمن تمرین و مرور سطح بندی شده مطالب، در صورت نیاز باز تدریس دانش آموزی صورت پذیرد. نمونه های چالش بر انگیز نخست با تکنیک من ما تو حل می شوند.

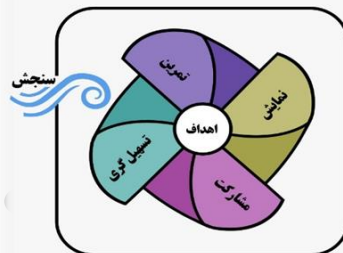
گام سوم : تصمیم گیری در مورد نحوه آغاز تدریس

نمونه: زبان انگلیسی

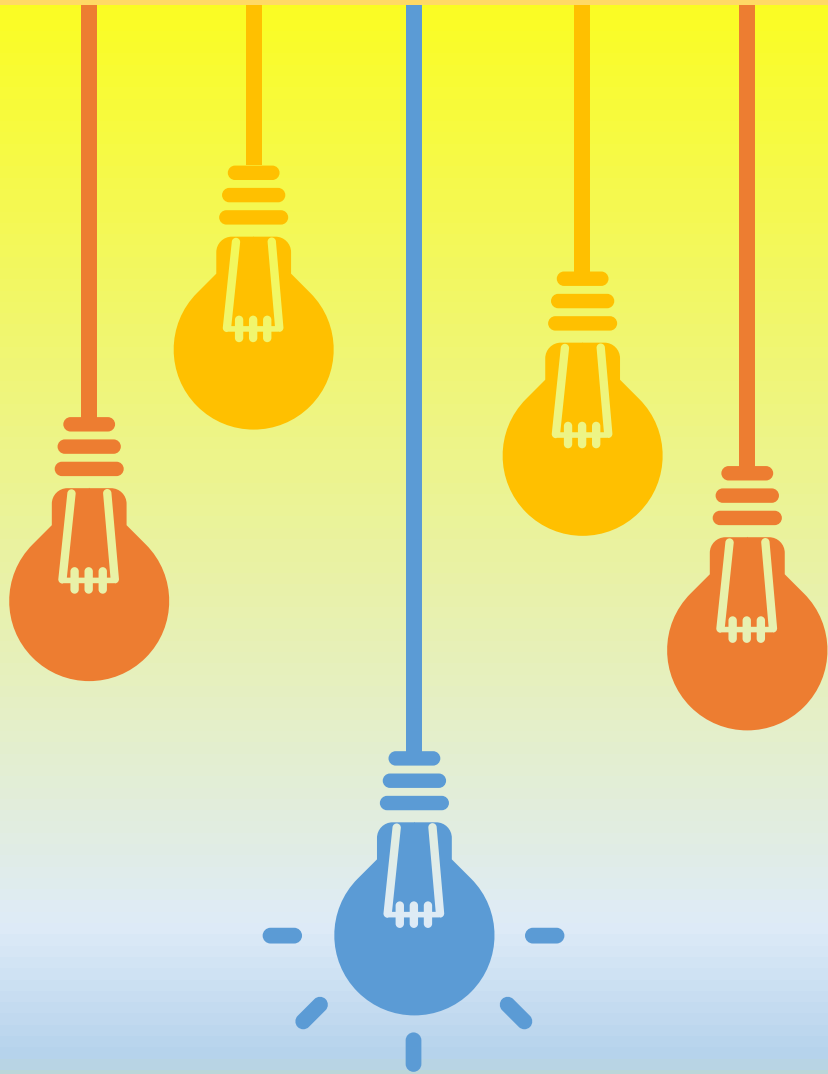
ضمائر فاعلی ، فعل، ساختار پایه جملات انگلیسی افعال پایه پر کاربرد، لغات پایه پر کاربرد، زمان حال ساده	مبانی و مباحث ابتدایی مورد نیاز
ابزار: پادکست های آموزشی، فلش کارتهای مربوط به افعال پر کاربرد تکنیک: کلاس معکوس، من-ما-تو، وایت بردهای کوچک، هیچ دستی بالا نباشد، مشتمل تا پنج انگشت، و ...	ابزار و یا تکنیک مورد استفاده
با استفاده از پادکست های آموزشی در فضای مجازی و پیش از کلاس درس مطالب مرتبط به پایه های قبلی برای دانش آموز ارسال می گردد، در فضای حضوری ضمن باز تدریس مباحث از طریق بازی وار سازی و سایر تکنیک ها دانش آموزان به بازخوانی و تمرین مباحث پایه می پردازند.	فعالیت

نقد و بررسی مثال عملی سنجش آغازین در درس زبان انگلیسی پایه نهم

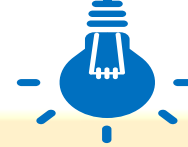
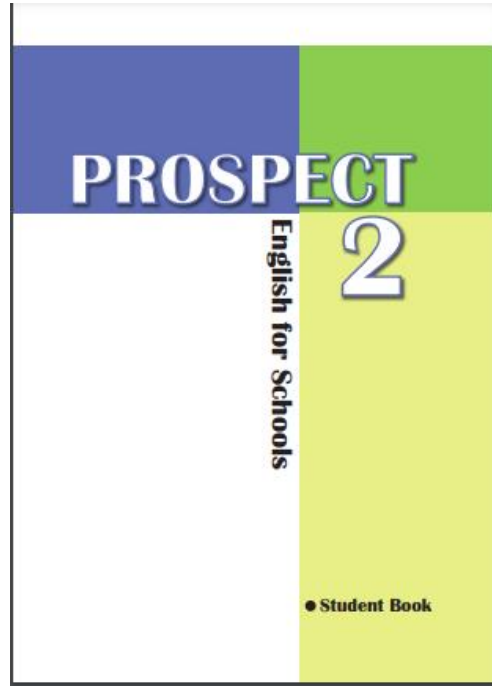
دبیر خانه ملی راه بری سنجش یادگیری
دانش آموزان متوسطه اول مستقر در اصفهان

نمونه های عملی

مثال :
کتاب راهنمای معلم
زبان انگلیسی هشتم

اهداف و مقاصد:

ما در حال یادگیری و تقویت مهارت های زبانی و فرازبانی با تاکید بر صحبت کردن در مورد اوقات فراغت و سرگرمی های هستیم.

معیار موفقیت بر اساس مقاصد یادگیری و با کمک دانش آموز:

- ❖ من می توانم در مورد سرگرمی ها و فعالیت های اوقات فراغت خود صحبت کنم.
- ❖ من می توانم درباره سرگرمی ها و اوقات فراغت دیگران سوالاتی مطرح کنم و به سوالات پاسخ دهم.

تکمیل گام اول بر اساس اهداف
و مقاصد:

طراحی و کاربرد سنجش های آغازین کلاسی در ۳ گام	
نام و نام خانوادگی (فردی/گروهی):	گلدسته: رشت: پایه:
تذوق درس:	درس/موضوع: مدرسه: استان: منطقه/ناحیه: شماره هراد:
گام اول (به کتاب خواهیم رفت)	• اهداف و مقاصد یادگیری (بر اساس برنامه درسی و راهنمای معلم): .....
	• معیارهای موفقیت (بر اساس اهداف و مقاصد یادگیری): .....
	• دانش و مهارت های پیش نیاز برای ورود به درس جدید: .....
گام دوم (کتاب هشتم)	یادگیری و وضعیت و شرایط ... طراحی و کاربرد فرمت های سنجش با تقابلی و اجزای تک یا چند اجزای تک یا تک تک مناسب (پاسخ گزین ها، پاسخ سازنده، عملکردی ها و ...)
	دانش های تکثیر شده، مهارت ها و رفتارهای هیجانی/اجتماعی پیشین (ترجمه یا به صورت شفاهی)
	برداشته های ناخودآگاه اجتماعی (سنجش ...)
	دانش های دانش آموزان در رابطه با موضوع درس پیش رو
گام سوم (چگونه می خواهیم برویم)	وضعیت رفتار و بخش
	وضعیت نیازمند به تلاش بیشتر
	وضعیت شرفیابی قبول

فعالیت سنجشی با رویکرد تلفیقی (دانش ها، نگرش ها و مهارت ها)

نمونه ۲: زبان انگلیسی هشتم

دانش ها، نگرش ها
و مهارت ها
(ترجیحا بصورت تلفیقی)

01

۱. دانش آموز باید بتواند اصول اولیه صحبت کردن را رعایت کند، سوال بپرسد و پاسخ دهد. با توجه به اهداف دروس ۲ و ۳ پایه هشتم بتواند در مورد **daily activities and abilities** صحبت کند، سوال بپرسد و پاسخ دهد.
**دانش آموز با پاسخ به فعالیت سنجشی طراحی شده نشان دهد که در مورد اوقات فراغت و سرگرمی چه می داند.

02

تکنیک مناسب:

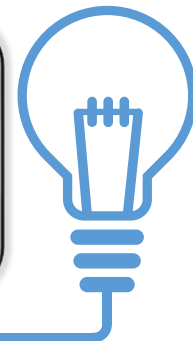
Think-pair-share

فکر کن - با بغل دستی گفت و گو کن، با همه به اشتراک بگذار

03

فلش کارتهایی در اختیار دانش آموزان قرار داده می شود و درخواست می گردد جمله ای که معلم ابتدای آن را بیان کرده، ابتدا به صورت فردی و سپس به صورت گروهی تکمیل کنند و ارائه دهند.

I play.....

فعالیت سنجشی با رویکرد تلفیقی (دانش ها، نگرش ها و مهارت ها)

نمونه ۲: زبان انگلیسی هشتم

دانش ها، نگرش ها
و مهارت ها
(ترجیحا بصورت تلفیقی)

01 ۱. دانش آموز باید بتواند اصول اولیه صحبت کردن را رعایت کند، سوال بپرسد و پاسخ دهد. با توجه به اهداف دروس ۲ و ۳ پایه هشتم بتواند در مورد **daily activities and abilities** صحبت کند و سوال بپرسد.

در طراحی سنجش آغازین سعی کنید تا با بهره گیری از ابزارها و تکنیک های گوناگون متوجه شوید که دانش آموزانتان در مورد موضوع درس پیش رو چه میزانی از دانش، نگرش و مهارت به همراه دارند؟ این کار به شما کمک می کند تا زمانتان را صرف تدریس مطالبی نکنید که دانش آموز از پیش می داند

02 تکنیک مناسب: در شیوه مجازی: چت
آبشاری
در شیوه حضوری: استفاده از انگشت
شست رو به بالا یا پایین (یا تکنیک وایت
بردهای کوچک)

03 جهت اطلاع از نحوه پاسخ دادن فراگیران، سوالی با کلمه پرسشی و دو گزینه در اختیارشان قرار داده می شود:

What do you do as a hobby?
1-yes, I do
2- I play chess

فعالیت سنجشی با رویکرد تلفیقی (دانش ها، نگرش ها و مهارت ها)

نمونه ۲: زبان انگلیسی هشتم

دانش ها، نگرش ها
و مهارت ها
(ترجیحا بصورت تلفیقی)

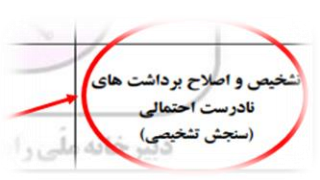
01 **دانش آموز با پاسخ به فعالیت سنجشی طراحی شده نشان دهد که در مورد اوقات فراغت و سرگرمی چه می داند.

در طراحی سنجش آغازین سعی کنید تا با بهره گیری از ابزارها و تکنیک های گوناگون متوجه شوید که دانش آموزانتان در مورد موضوع درس پیش رو چه میزانی از دانش، نگرش و مهارت به همراه دارند؟ این کار به شما کمک می کند تا زمانتان را صرف تدریس مطالبی نکنید که دانش آموز از پیش می داند

02 تکنیک و ابزار مناسب:
گفتگو

03
**What do you do as a hobby?
**Do you like.....?

تشخیص و اصلاح برداشت های نادرست احتمالی

مثال: زبان انگلیسی

01 استفاده نادرست از مصدرها

به تجربیات حاصل از تدریس خودتان رجوع کنید. پیش از این دانش آموزان در این درس چه مواردی را به اشتباه متوجه می شدند؟ کدام موضوعات و موارد برای آنها ایجاد برداشت نادرست می کرد؟ برداشت های نادرست احتمالی را می توانید در قالب جملات خبری، سوالات درست و غلط یا سوالات چند گزینه ای با گزینه های نزدیک بهم بیان کنید.

02 تکنیک/ابزار مناسب:
شست بالا، شست پایین

جملاتی عمدا اشتباه بیان می شوند تا فراگیر نظر موافق یا مخالف را بیان کند.

I like play computer games.

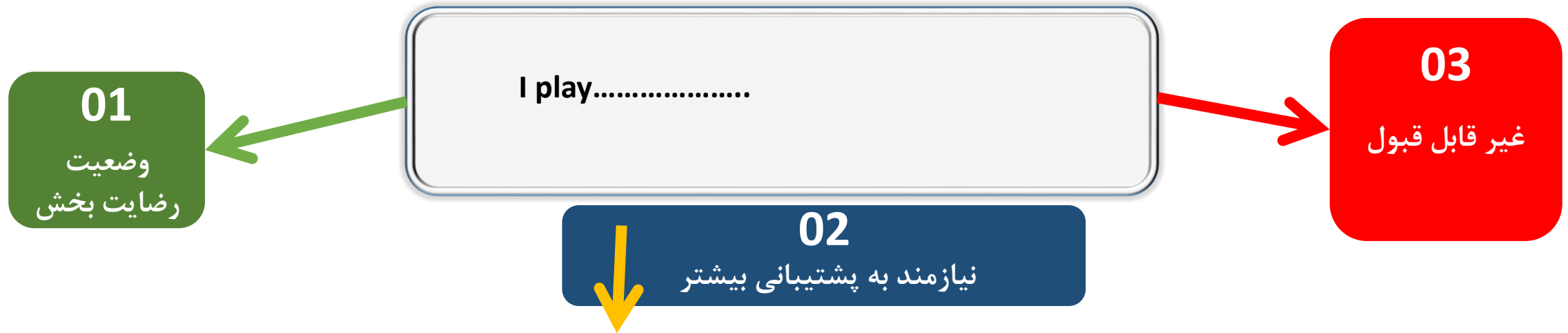
I playing computer games.

03

گام سوم : تصمیم گیری در مورد نحوه آغاز تدریس

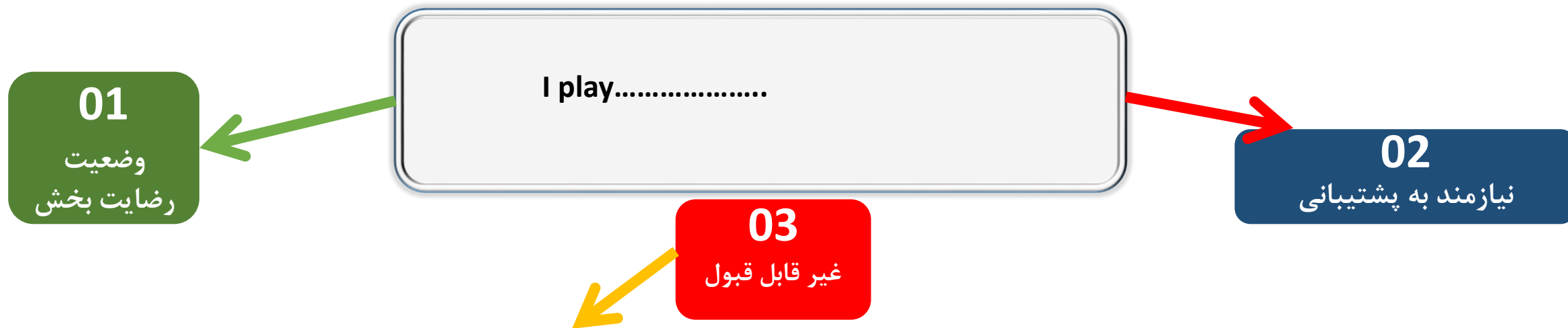
نمونه: زبان انگلیسی هشتم

باز تدریس درس دوم	مطالب مورد نیاز جهت مرور و ایجاد آمادگی پیش و یا حین تدریس
ابزار : کارگروهی، فکر کن، مشورت کن، به اشتراک بگذار	ابزار و یا تکنیک مورد استفاده پیش یا حین تدریس
با توجه به سنجشی که صورت گرفت برخی از فراگیران در جمله سازی درس ۲ و ۳ و برخی در پاسخ دادن به سوال What do you do... درس ۲، مشکل دارند. Flash back to lesson 2 ۱- باز تدریس ، مرور درس ۲ توسط یکی از فراگیران؛ با توجه به شباهت نسبی درس ها به یکدیگر ۲- تصاویری مطابق با درس ۲ پخش می شود و از فراگیران درخواست می گردد در گروه های خود جمله بسازند، سپس یک نفر به نمایندگی از گروه جمله صحیح را بگوید. Review Group work Think/pair/share ۳- استفاده از جملات بیان شده توسط فراگیران و تبدیل آن به جملات مربوط به درس جدید (تکنیک بازگویی مجدد) I play chess in the afternoons. → I play chess in my free time(as a hobby) ۴- تصویری در اختیار فراگیران قرار داده می شود و از آنها خواسته می شود در گروه های خود درباره فعالیتهای روزانه یا هفتگی افراد داخل تصویر سوال بپرسند و مکالمه کنند. (تکنیک: طراحی تکلیف ترمیمی) ۵- انجام Role play در مورد فعالیتهای روزانه /هفتگی و ارتباط دادن جملات بیان شده در نمایش به موضوع درس جدید	فعالیت

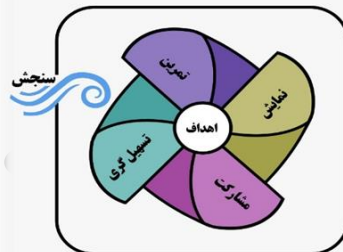
گام سوم : تصمیم گیری در مورد نحوه آغاز تدریس

نمونه: زبان انگلیسی هشتم

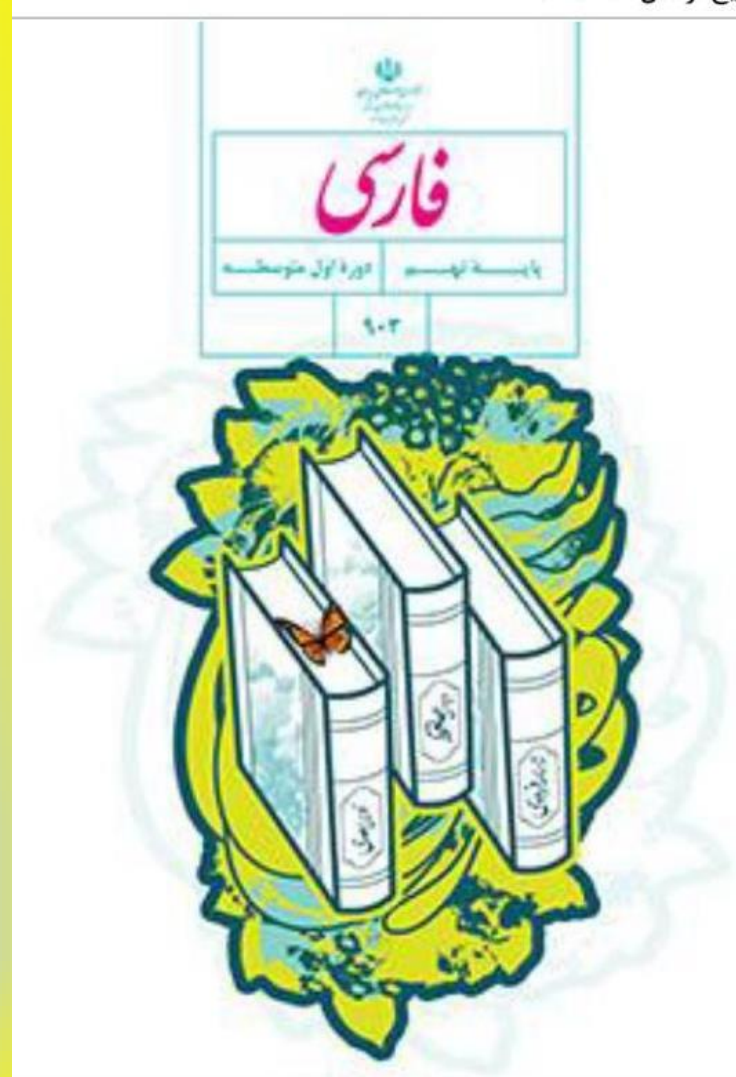
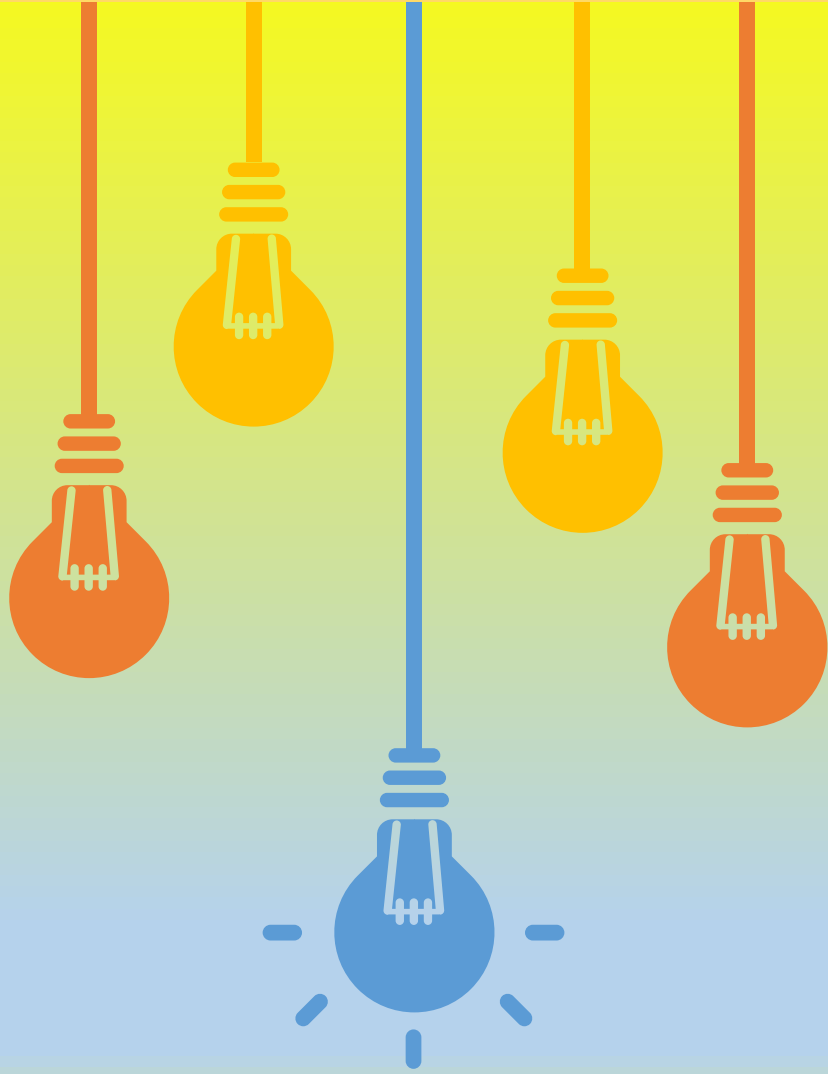
مطالب پایه های قبل	مطالب مورد نیاز جهت مرور و ایجاد آمادگی پیش و یا حین تدریس
تدریس معکوس	ابزار و یا تکنیک مورد استفاده پیش یا حین تدریس
تدریس مجدد دروس قبل با استفاده از روش تدریس معکوس، فیلم های آموزشی	فعالیت

نقد و بررسی مثال عملی سنجش آغازین در درس زبان انگلیسی پایه هشتم

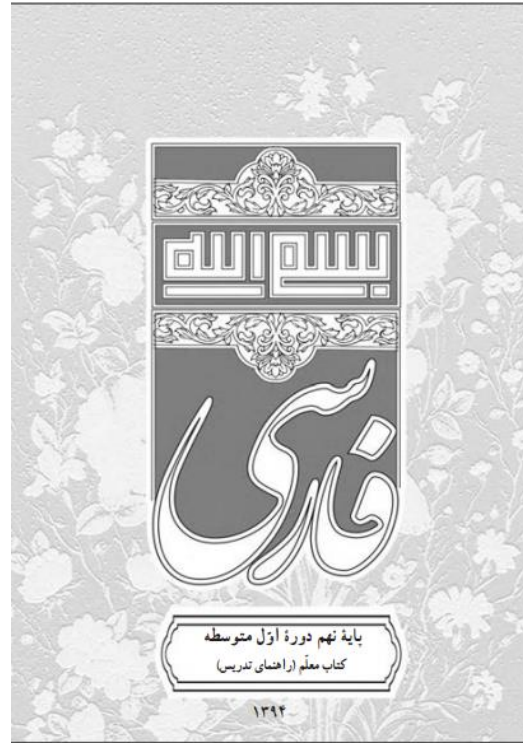
دبیرخانه ملی راه‌بری سنجش یادگیری
دانش آموزان متوسطه اول مستقر در اصفهان

نمونه های عملی

مثال :
کتاب راهنمای تدریس
فارسی

تکمیل گام اول بر اساس اهداف
و مقاصد:

اهداف و مقاصد:

ما در حال یادگیری ماضی ساده و نقلی هستیم

معیار موفقیت بر اساس مقاصد یادگیری و با کمک دانش آموز:

- من می توانم ماضی ساده و نقلی را تعریف کنم
- نشانه های آن را بگویم
- مثال بزنم
- و در جمله تشخیص دهم

طراحی و کاربرد سنجش های آفرین کلاسی در ۳ گام	
نام و نام خانوادگی (فردی/گروهی):	کلاس/سال:
عنوان درس:	درس/موضوع:
پایه:	روش:
شماره هر واحد:	منطقه/ناحیه:
استان:	موسسه:
اهداف و مقاصد یادگیری (بر اساس برنامه درسی و راهنمای معلم):	۱. _____
معیارهای موفقیت (بر اساس اهداف و مقاصد یادگیری):	۲. _____
۳. _____	
دانش و مهارت های پیش نیاز برای ورود به درس جدید:	
بررسی وضعیت و شرایط ...	طراحی و ایجاد فرصت های سنجش با انتخاب و اجرای تک یا چند ابزار با کمک مناسب (پایخ گزین ها، پایخ سازها، عملگرهای ها و ...)
دانش ها، کوشش ها، مهارت ها و رفتار های هیجانی / اجتماعی / پیشین (تجربیات یا صورت نمایش)	
براهت های تأکیدی اجتماعی (سنجش تشخیصی)	
دانش های دانش آموزان در رابطه با موضوع درس پیش رو	
وضعیت رضایت بخش	
وضعیت نیازمند به تلاش بیشتر	
وضعیت شرف قبول قبول	

فعالیت سنجشی با رویکرد تلفیقی (دانش ها، نگرش ها و مهارت ها)

نمونه : فارسی

<p>به کجا خواهیم رفت؟</p> <p>گام اول</p>	<ul style="list-style-type: none"> • اهداف و مقاصد یادگیری (براساس برنامه درسی و راهنمای معلم): ما در حال یادگیری گروه فعلی (مضارع) هستیم. • عبارتهای موفقیت (براساس اهداف و مقاصد یادگیری): ۱- من می توانم فعل مضارع را تعریف کنم. ۲- انواع آن را نام ببرم. ۳- برای هر کدام مثال بزنم و آنها را در متن تشخیص بدهم.
<p>کجا هستیم؟</p> <p>گام دوم</p>	<ul style="list-style-type: none"> • دانش و مهارت های پیش نیاز برای ورود به درس جدید: • تعریف فعل. شناخت مصدر. شناخت شناسه و بن فعل <p>بررسی وضعیت و شرایط ...</p> <p>طراحی و ایجاد فرصت های سنجش با انتخاب و اجرای یک یا چند ابزار یا تکنیک مناسب (پاسخ گزین ها، پاسخ سازها، عملکردی ها و ...)</p> <p>تعریف فعل. بن و شناسه و مصدر. شناسایی فعل در جمله. پیدا کردن ریشه افعال. تبدیل مصدر به فعل. با تمرکز در حین شنیدن کلام دیگران و دیدن متن؛ به راحتی می تواند فعل ها را تشخیص دهد. تکنیک ها: ۱- بسته پاسخ ۲- جت آشناری ۳- مشاهده شنیداری فعالیت های سنجشی: ۱- انواع فعل را از نظر زمان نام ببرید؟ ۱- چند کلمه نام میبریم و از دانش آموزان می خواهیم فعل هارا از بین آن تشخیص دهند. ۳- یک آهنگ با کلام بخش می کنیم و از دانش آموزان می خواهیم در حین بخش آهنگ فعل را تشخیص دهند و بیان کنند. ۴- تعدادی کلمه را به زمان های مختلف روی کارت هایی می نویسیم به آنها می دهیم و می خواهیم که هر بار با اعلام معلم فعل را تشخیص دهند و ریشه و مصدر آن را بگویند. (به صورت گروهی)</p>

فعالیت سنجشی با رویکرد تلفیقی (دانش ها، نگرش ها و مهارت ها)
نمونه : فارسی

فعال ها از نظر زمان به چند دسته تقسیم می شوند؟

❖ سوال برای شروع درس جدید:

کارهای روزمره خود را در یک بند به زبان ساده توضیح دهید. به فعل ها

دقت کنید که آنها را در چه زمانی به کار می برید؟

دانسته های دانش آموزان در رابطه با موضوع
درس پیش رو

تشخیص و اصلاح برداشت های نادرست احتمالی

مثال: فارسی

تشخیص و اصلاح برداشت های
نادرست احتمالی
(سنجش تشخیصی)

به تجربیات حاصل از تدریس خودتان رجوع کنید. پیش از این دانش آموزان در این درس چه مواردی را به اشتباه متوجه می شدند؟ کدام موضوعات و موارد برای آنها ایجاد کج فهمی می کرد؟ برداشت های نادرست احتمالی را می توانید در قالب جملات خبری، سوالات درست و غلط یا سوالات چند گزینه ای با گزینه های نزدیک بهم بیان کنید.

شکل ظاهری بعضی از افعال در زمان مضارع اخباری و ماضی استمراری

در حالت سوم شخص مفرد یکسان است.

مانند: می برد و می بُرد

می برد: مضارع اخباری

می بُرد: ماضی استمراری

تکنیک: باز پاسخ

فعالیت های سنجشی: طرح سوال: فعل «بردن» را روی تابلو می نویسیم

واز دانش آموزان می خواهیم آن را بخوانند و سپس دو شیوه تلفظ به

زمان مضارع اخباری و ماضی استمراری و راه تشخیص آن را توضیح می

برداشت های نادرست احتمالی

(سنجش تشخیصی)

دبیرخانه ملی

گام سوم : تصمیم گیری در مورد نحوه آغاز تدریس

نمونه: فارسی

01

وضعیت رضایت بخش

02

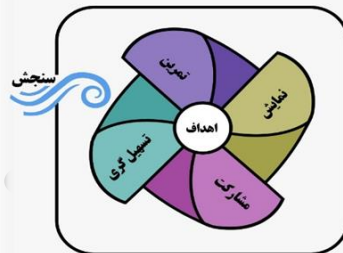
نیازمند به پشتیبانی بیشتر

03

غیر قابل قبول

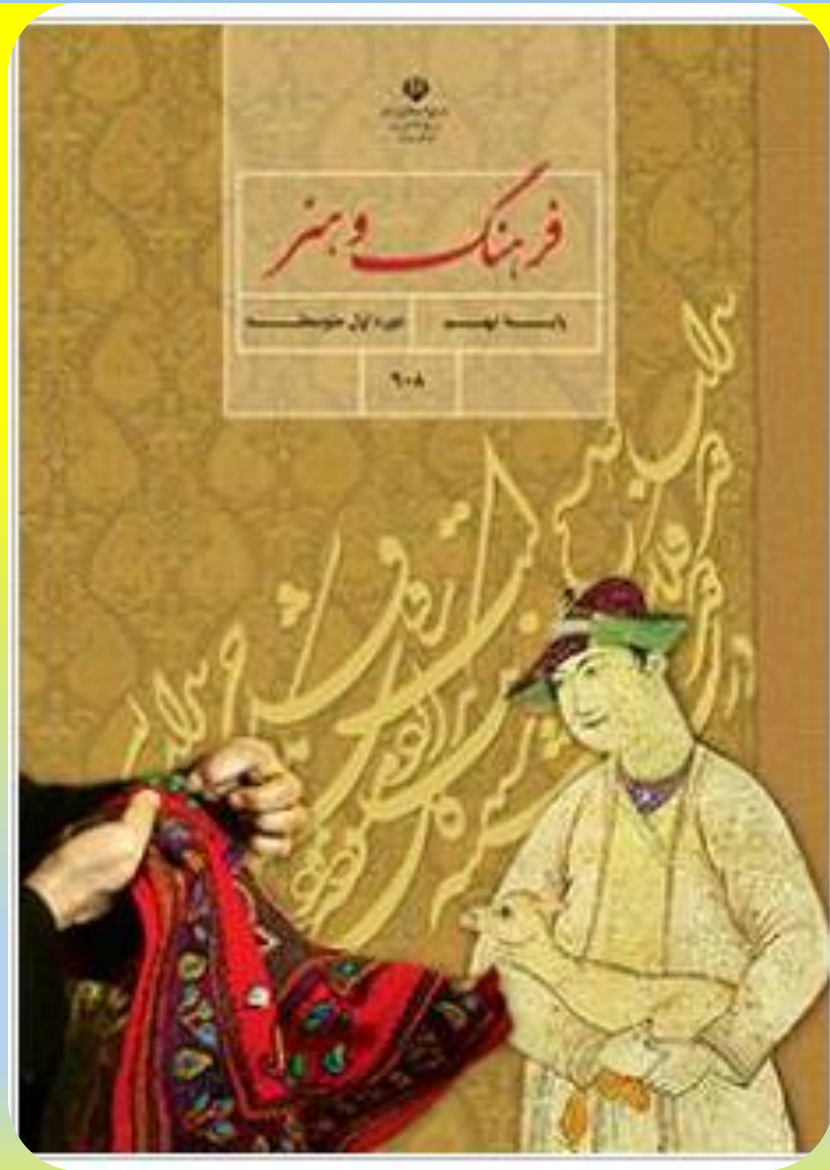
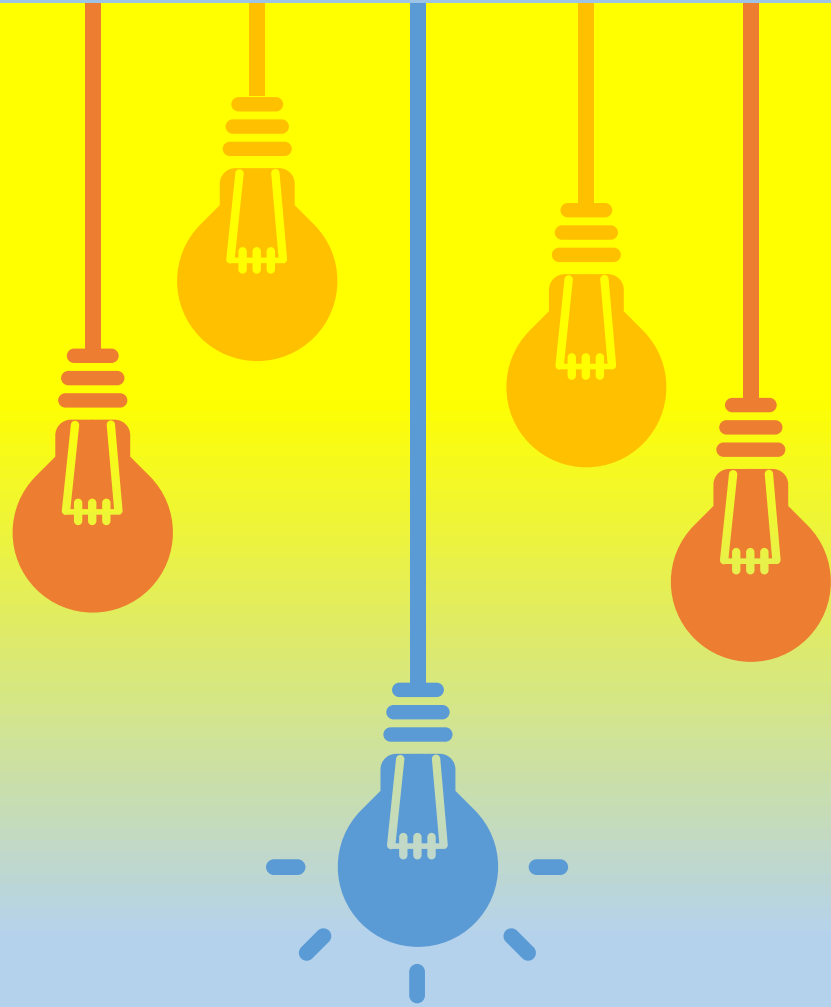
تدریس درس جدید	وضعیت رضایت بخش	گام سوم و اساسی تر است تا زمانیکه گام دوم (چگونه می خواهیم برویم؟)
(ارایه تکالیف طبقه بندی شده، کار در گروه کوچک ، تکلیف افتراقی، باز تدریس همسال، باز خورد جلو برنده، پرسش آفرینی و پرسشگری و آزمون های تمرینی تکوینی) کار در گروه کوچک: دانش آموزان را به گروه های کوچک تقسیم می کنیم. هر قسمت متن درس را برای یک گروه مشخص می کنیم و از آنها می خواهیم زیر فعل ها خط بکشند و مصدر آن را بگویند. باز خورد جلو برنده : معلم در کنار هر گروه حاضر می شود و به سوالات پاسخ می دهد و راهنمایی می کند. پرسش آفرینی و پرسشگری: از دانش آموزان می خواهیم برای هم گروهی های خود مثال هایی بزنند و هر بار یک کدام یک فعل را نام ببرند و صرف کنند.	وضعیت نیازمند به تلاش بیشتر	
تدریس مجدد درس قبل. باز یابی، طراحی تکالیف ترمیمی و افتراقی کار در گروه کوچک	وضعیت غیر قابل قبول	

نقد و بررسی مثال عملی سنجش آغازین در درس فارسی پایه نهم

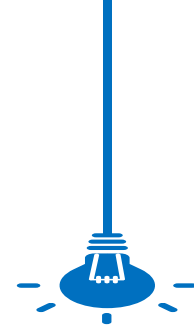
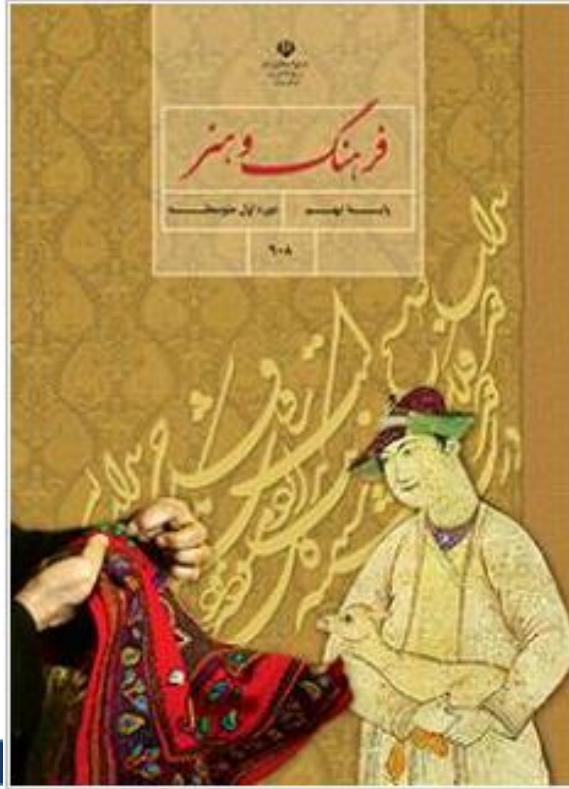
دبیر خانه ملی راه بری سنجش یادگیری
دانش آموزان متوسطه اول مستقر در اصفهان

نمونه عملی

مثال:
 کتاب راهنمای تدریس
 فرهنگ و هنر

اهداف و مقاصد:

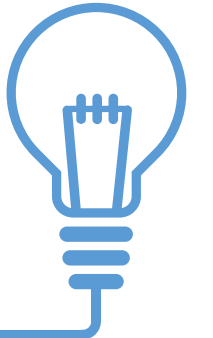
- ما در حال آشنایی با دسته بندی، کاربرد، اندازه ها و انواع اعلان ها هستیم.

معیار موفقیت بر اساس مقاصد یادگیری و با کمک دانش آموز:

- من می توانم اعلان ها را بر اساس موضوع دسته بندی کنم.
- من می توانم کاربرد هر کدام از اعلان ها را بیان کنم.
- من می توانم کاربرد اعلان در تبلیغات را بررسی کنم.
- من می توانم اندازه های رایج اعلان را بیان کنم.

تکمیل گام اول بر اساس اهداف
 و مقاصد:

طراحی و کاربرد سنجش های آغازین کلاسی در ۳ گام	
نام و نام خانوادگی (فردی/گروهی):	کدورنگی:
رتبه:	پایه:
شماره همراهِ:	شماره همراهِ:
مدرسه:	استان:
منطقه / ناحیه:	شماره همراهِ:
هدف و مقاصد یادگیری (بر اساس برنامه درسی و راهنمای معلم):	
معیارهای موفقیت (بر اساس اهداف و مقاصد یادگیری):	
دانش و مهارت‌های پیش نیاز برای ورود به درس جدید:	
توضیحات و شرایط ...	طراحی و ایجاد فرصت های سنجش با استفاده از ابزار یک یا چند ابزار با کمک مناسب (پاسخ گزین، پاسخ ساز، عملکردی ها و ...)
دانش‌ها، تکنیک‌ها، مهارت‌ها و رفتارهای هیجانی / اجتماعی پیشین (ترتیباً به صورت تلفیقی)	
برهانه‌های نگرش اجتماعی (سنجش تشخیصی)	
دانش‌های آموزان در رابطه با موضوع درس پیش رو	
وضعیت رفتارهای پیشین	
وضعیت نیازمندها به کلاس بیشتر	
وضعیت شرایط کلاس قبول	

فعالیت سنجشی با رویکرد تلفیقی (دانش ها، نگرش ها و مهارت ها)

نمونه: فرهنگ و هنر (نهم)

دانش آموز باید به مفهوم نگاشتار تسلط داشته باشد و مبانی تجسمی را بداند.

+

**دانش آموز با پاسخ به سوال نشان دهد که در مورد اعلان ها چه اطلاعاتی به همراه دارد.

01

در طراحی سنجش آغازین سعی کنید تا با بهره گیری از ابزارها و تکنیک های گوناگون متوجه شوید که دانش آموزانتان در **مورد موضوع درس پیش رو** چه میزانی از دانش، نگرش و مهارت به همراه دارند؟ این کار به شما کمک می کند تا زمانتان را صرف تدریس مطالبی نکنید که دانش آموز از پیش می داند

ابزار مناسب: سوال پاسخ ساز

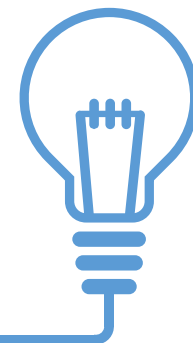
02

تکنیک مناسب: چت آبخاری

*از نگاشتار (گرافیک) چه می دانید؟

03

فعالیت سنجشی با رویکرد تلفیقی (دانش ها، نگرش ها و مهارت ها)

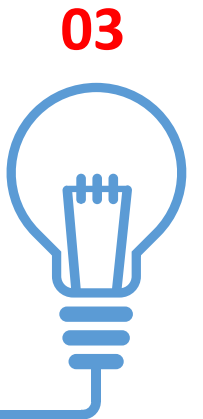
نمونه: فرهنگ و هنر (نهم)

01 **دانش آموز با پاسخ به سوال نشان دهد که در مورد اعلان ها چه اطلاعاتی به همراه دارد.

در طراحی سنجش آغازین سعی کنید تا با بهره گیری از ابزارها و تکنیک های گوناگون متوجه شوید که دانش آموزانتان در مورد موضوع درس پیش رو چه میزانی از دانش، نگرش و مهارت به همراه دارند؟ این کار به شما کمک می کند تا زمانتان را صرف تدریس مطالبی نکنید که دانش آموز از پیش می داند)

02 تکنیک مناسب: بحث کلاسی

03 **در محیط پیرامون خود تا کنون چند نوع اعلان (پوستر) دیده اید؟

تشخیص و اصلاح برداشت های نادرست احتمالی

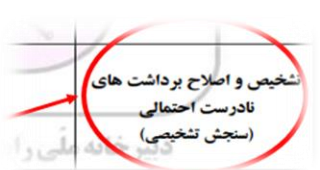
مثال: فرهنگ و هنر (نهم)

01 دانش آموزان در تشخیص گونه های نگاشتاری (گرافیک) دچار مشکل است.

به تجربیات حاصل از تدریس خودتان رجوع کنید. پیش از این دانش آموزان در این درس چه مواردی را به اشتباه متوجه می شدند؟ کدام موضوعات و موارد برای آنها ایجاد کج فهمی می کرد؟ برداشت های نادرست احتمالی را می توانید در قالب جملات خبری، سوالات درست و غلط یا سوالات چند گزینه ای با گزینه های نزدیک بهم بیان کنید.

02 تکنیک مناسب: کارتهای ورود

03 ارائه چند گونه از تولیدات گرافیکی و درخواست از دانش آموزان برای بیان نوع نگاشتار.

بررسی کنید که پاسخ دانش آموزانتان به سوالات سنجش آغازین چگونه است؟

01 وضعیت رضایت بخش

*از نگاشتار(گرافیک) چه می دانید؟

غیر قابل قبول 03

نیازمند به پشتیبانی بیشتر

مرور مجدد کاربردها و گونه های نگاشتار، اصول تبلیغات صحیح	مبانی و مباحث ابتدایی مورد نیاز
جستجوگری و پرسشگری	ابزار و یا تکنیک مورد استفاده
از دانش آموزان خواسته می شود تا چند نمونه از انواع نگاشتار را جستجو کرده و جلسه بعد در کلاس ارائه دهند	فعالیت

بررسی کنید که پاسخ دانش آموزانتان به سوالات سنجش آغازین چگونه است؟

01

وضعیت رضایت
بخش

02

نیازمند به
پشتیبانی
بیشتر

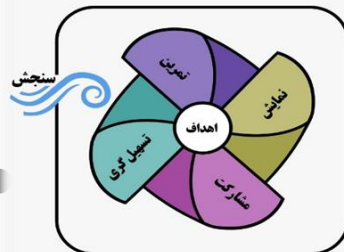
*از نگاشتار(گرافیک) چه می دانید؟

غیر قابل قبول

مبانی و مباحث ابتدایی مورد نیاز	مرور مجدد کاربردها و گونه های نگاشتار، اصول تبلیغات صحیح
ابزار و یا تکنیک مورد استفاده	فکر کن، مشورت کن، به اشتراک بگذار،
فعالیت	مجموعه ای از تصاویر به دانش آموزان نشان داده می شود و از آنها می خواهیم تا با کمک یکدیگر به سوال های خواسته شده پاسخ دهند تا نهایتا کلاس به مرور مبحث از طریق پرسشگری برسد.

نقد و بررسی مثال عملی سنجش آغازین در درس فرهنگ و هنر پایه نهم

دبیرخانه ملی راه بری سنجش یادگیری
دانش آموزان متوسطه اول مستقر در اصفهان

مثال های ارایه شده توسط اعضای محترم دبیرخانه ملی سنجش مستقر در اصفهان و بصورت پیشنهادی بوده و لذا احتمال طراحی مناسب تر مثال های دیگر توسط شما همکاران عزیز وجود دارد. منتظر فعالیت های خوب شما دوستان هستیم...

□ راه های ارتباطی با دبیرخانه ملی سنجش و دریافت نمونه های عملی بیشتر در زمینه سنجش های نوین بویژه سنجش های آغازین:

https://www.instagram.com/abc_assessment/

https://www.aparat.com/Assessment_and_evaluation1359

منابع خواندنی بیشتر...

- سنجش برای یادگیری الکترونیکی و ترکیبی (هتی و همکاران، ۲۰۲۱) ترجمه نادعلی پور انتشارات کورش چاپ. تلفن تماس: ۰۹۱۲۱۴۳۸۱۱۵
- سنجش تکوینی آمیخته (ویلیام، ۲۰۱۸) ترجمه نادعلی پور و تایب جولای (۱۴۰۰) انتشارات آوای نور. تلفن تماس ۰۲۱۶۶۹۶۷۳۵۵
- سنجش عملکرد (بروکهارت، ۲۰۱۵) ترجمه نادعلی پور انتشارات کورش چاپ تلفن: ۰۹۹۱۷۸۱۹۶۰۰
- اصول و کاربردهای سنجش و ارزشیابی کلاسی (مک میلان، ۲۰۱۸) ترجمه نادعلی پور، اسدی و دانیالی (۱۴۰۰) **انتشارات سمت در دست چاپ...**
- بازخورد در یادگیری مشهود (هتی و کلارک، ۲۰۱۹) ترجمه ذکرتی و نادعلی پور انتشارات آوای نور در دست چاپ. تلفن تماس ۰۲۱۶۶۹۶۷۳۵۵

Guskey, T; McTighe, J (2016), Pre-assessment: promises and cautions

Guskey, T (2018), Does pre-assessment work?

Hockett, J; Doubet, K; (2014), Turning on the lights: what pre-assessments can do?